

BILAG 7

LANDSKABSANALYSE

Lodbjerg-Nymindesø

1. METODE

Kystlandskaberne langs Jyllands vestkyst udgør Danmarks mest dynamiske, oprindelige og til tider uberørte landskaber, som har væsentlig lokal, regional og national betydning for befolkningen. Samtidig er der i århundreder kæmpet for at bremse erosionen og sandflugten så kystlinjen bevares, og det bagvedliggende landskab kan opretholde dets nuværende arealanvendelse. Projektet indebærer en fortsat kystbeskyttelse af strækningen Lodbjerg – Nymindegab.

Landskabet er kortlagt og beskrevet ved en landskabsanalyse, som er tilpasset det konkrete projekts skala, omfang og rummelighed. I det følgende beskrives den metodiske tilgang til landskabsanalysen.

Landskabsanalysemetode

Den valgte landskabsanalyse af kystlandskabet tager afsæt i to analysemetoder, som er henholdsvis den statsligt anbefalede landskabskaraktermetode¹ og den engelske seascape metode². Begge metoder forholder sig til karakteren af det konkrete landskab, hvor forskellen mellem metoderne bl.a. er analyserammens arealmæssige udstrækning. Ved landskabs-karakteranalysen er fokus på karakterisering af landskaber på land, mens fokus ved seascape er på karakterisering af det undersøiske landskab og det tilgrænsende kystnære landskab.

De to metoder indeholder grundlæggende samme strukturer, systematik og principper for at vurdere landskabskarakterer², der betegner det særlige samspil mellem et landskabsområdes naturgrundlag, kulturgrundlag (arealanvendelse) samt de særlige rumlige og visuelle forhold, som kendetegner området og adskiller det fra de omkringliggende landskaber³. Kombinationen af de to metoder er valgt for at rumme hele projektets potentielle influensområde på land og på havbunden. Med udgangspunkt i de to metoder er der udvalgt metodiske delelementer, som tilsammen er tilpasset og udgør den valgte kystlandskabsmetode, der er vurderet tilstrækkelig til det konkrete kystbeskyttelsesprojekts formål, omfang, detaljering og rummelighed.

Den valgte og gennemførte landskabsanalyse består overordnet set af tre faser, som fremgår af den efterfølgende tekstboks.

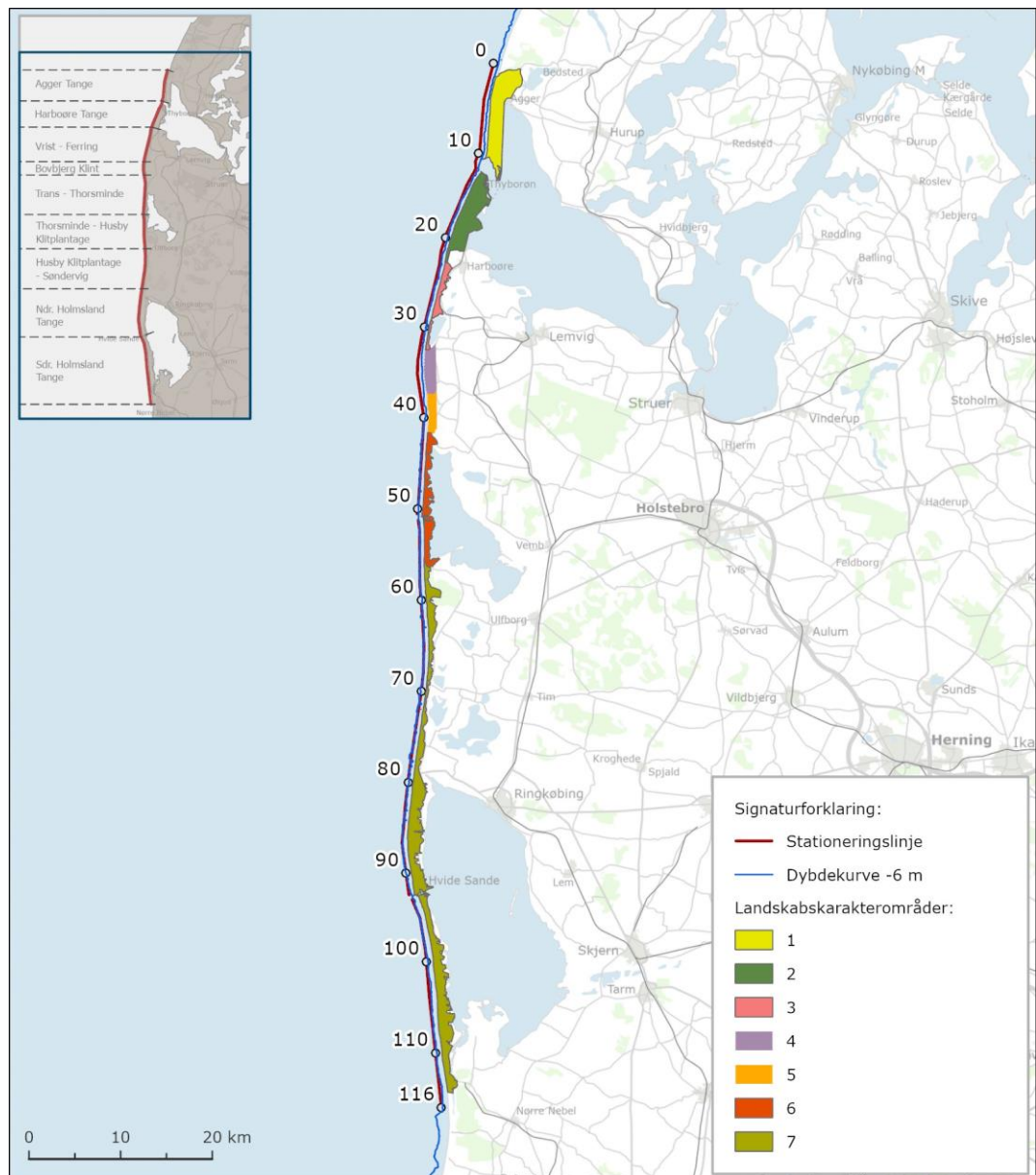
Fase 1 – Skrivebordskortlægning: Systematisk kortlægning af naturgeografisk og kulturgeografisk grundlag samt rumlig-visuelle forhold. Derudover er der gennemført en indledende grænsedragning af karakterområderne.

Fase 2 – Feltkortlægning: Verificering af karakterområdernes grænser og fotoregistrering af karakterområderne og deres landskabselementer. Derudover var fokus på de rumlige-visuelle forhold set fra kysten og det bagvedliggende landskab.

Fase 3 – Landskabsbeskrivelse: Systematisk og ensartet beskrivelse af de afgrænsede karakterområder ud til 6 m dybdekurven på havbunden.

Landskabsanalysen har ved det forudgående arbejde resulteret i, at der er afgrænset syv karakterområder langs strækningen Lodbjerg – Nymindegab. De syv karakterområder er beskrevet med ensartet detaljering og skala. Derudover beskrives karakterområderne under de enkelte hovedstrækninger, hvor de landskabelige helheder og sammenhænge

forekommer. Landskabsbeskrivelserne udgør et velegnet grundlag for de efterfølgende objektive vurderinger af projektets indvirkning på kystlandskabet.

Figur 1-1. Landskabskarakterområder langs strækningen Lodbjerg - Nymindegab.

1.1. Analysegrundlag

Karakterområderne er kortlagt og beskrevet på baggrund af bl.a.:

- Danmarks Miljøportal, Arealinformation
- Kommuneplaner
- Per Smed landskabskort for Nord- og Midtjylland
- Trap Danmark online
- Luftfotos, skråfotos og topografiske kort samt højdemodeller
- Fredningskendelser
- Landskabsanalyse

I afsnit 2.1 til 2.3 beskrives grundlaget for den konkrete afgrænsning af karakterområdet, og afsnittene er systematisk opbygget til beskrivelse af de undersøgte delementer fra den anvendte kystlandskabskarakteranalyse. Beskrivelsen af karakterområdet opsummeres i afsnit 2.4.

2.1. Naturgeografisk grundlag

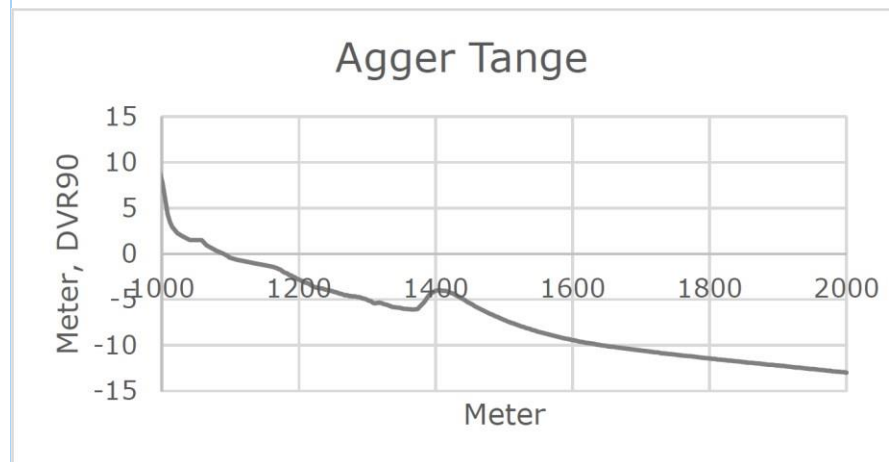
Det naturgeografiske grundlag for landskabet langs hovedstrækningen Agger Tange er beskrevet i Tabel 2-2. Karakterområdets geomorfologi fremgår af Figur 2-2.

Tabel 2-2. Beskrivelse af naturgeografisk grundlag i karakterområde 1.

Stationering	Beskrivelse
0 – 10,8	Agger Tange er en sandodde dannet af materiale, som havet har transporteret langs og på tværs af kysten og aflejret i området ved tangen. Agger Tange udgøres af et sammenhængende ekstensivt bånd af klitlandskaber langs kysten. Agger Tange adskiller sammen med Harboøre Tange Limfjorden fra Vesterhavet. Mod vest grænser tangen op mod Vesterhavet og mod øst Krik Vig i Limfjorden. Tangen er udsat for stadige forandringer forårsaget af strøm og vindforhold. På trods af kystbeskyttelse nedbrydes vestsiden af Agger Tange, mens sandbankerne endnu vokser på østsiden⁵. Det vurderes, at kystlinjen ved Agger er rykket ca. 1.200 m tilbage siden år 1790, og at Agger Tange er rykket ca. 2 km ind i fjorden⁶. På nuværende tidspunkt er den årlige kysttilbagerykning på ca. 1-4 m pr. år. Den vestlige del af Agger Tange består af kuperede klitter og klitheder og er en såkaldt udligningskyst, hvor der enten sker nedbrydning eller aflejring af materiale, hvilket bevirker, at kystfremspring slides af. Bag den få hundrede meter brede klithede, på tangens østvendte læside, ligger lagunesøer omgivet af flade strandenge og rørskov. Området er generelt sparsomt beplantet, men væksten af tagrør, pil og havtorn på tangens strandenge reguleres ved græsning med køer⁷. På tangens østlige side er der i tidens løb opstået nyt land. Tangens oprindelige østvendte kyst havde et uregelmæssigt forløb, fordi havgennemløb, bl.a. i forbindelse med stormfloder, dannede sandtunger af materiale, som havvandet havde skyllet ind i fjorden⁸. Harboøre Tange og Agger Tange er adskilt af Thyborøn Kanal. Kanalen blev i første omgang dannet under en stormflod i 1825, hvilket førte til Agger Kanal beliggende nogle kilometer nord for den nuværende kanal. Med årene sandende kanalen til. Under en ny stormflod i 1862 blev Thyborøn Kanal dannet og er siden blevet holdt kunstigt åben. Åbningen af tangen har betydet, at store mængder sediment skiftevis er blevet ført ind i og ud af fjorden fra Vesterhavet, i form af fænomenet flod og ebbe delta. Flod deltaen er i høj grad synligt, hvor sediment er blevet aflejret som sandbanker bestående af marint sand og ler på tangens læside. Som følge af den stærke strøm i Vesterhavet er ebbe deltaen, som burde være synlig på tangernes vestlige side, skyllet bort⁹. Nord for Agger ligger en lavvandet ferskvandssø¹⁰, Flade Sø, der er omgivet af

strandenge og landtangen opbygget af strandvolde. Flade Sø og Ørum Sø var oprindeligt en del af Krik Vig og Hvidbjerg Å-system, der som følge af sandflugt blev afskåret fra vigen og i første omgang omdannet til én sammenhængende sø. I 1958 opførtes det store kystsikringsdige for at beskytte baglandet, som afskar Flade Sø fra de øvrige søer og Hvidbjerg Å systemet. I dag har naturstyrelsen et større projekt, som skal genskabe den naturlige vandstand i søen, ved at lede vandet fra Hvidbjerg Å til Flade sø¹¹.

Strandplanet er karakteriseret ved en brændingsrevle på omkring 6 m vanddybde og en strandrevle længere inde mod land. Størrelsen og beliggenheden af revler kan variere igennem året og fra år til år (Figur 2-3).

Figur 2-3. Kystprofil ved Agger Tange, opmålt i 2016.

2.2. Kulturgeografisk grundlag

Det kulturgeografiske grundlag for det afgrænsede karakterområde 1 er beskrevet i Tabel 2-3.

Tabel 2-3. Kulturgeografisk grundlag for karakterområde 1 mellem st. 1 – 10,8.

Kulturgeografi	Beskrivelse
Arealanvendelse	I karakterområde 1 karakteriserer nærheden til Vesterhavet områdets primære arealanvendelse, som udgøres af et sammenhængende ekstensivt bånd af klitlandskab langs kysten med en enkelt by, Agger. Vesterhavet og vestenvindens indvirkning på tangen har med de naturlige dynamikker formet landskabet og naturindholdet samt haft afgørende betydning for arealanvendelsens mønstre og strukturer i landskabet, herunder placering af bebyggelse og grønne landskabselementer. I 1600-tallet var tangen opdyrket i et vist omfang, hvor de lokale bønder bidrog til øget sandflugt i 16- og 1700-tallet ved at hugge skovene ned, høste klitgræsser til vinterfoder og lade får og kreaturer græsse i klitterne. Agger Tange er under stadig nedbrydning og er derfor beskyttet af høfder og sandfodring⁵. I dag ligger Flade Sø bag et beskyttende havdige, og de to søer bliver, under optræk til højvande, adskilt af et sikringsdige kaldet Roddenbjerg Dige. Der er dermed oftest gennemstrømning imellem de to søer. Flade Sø er oprindeligt en del af Krik Vig og Hvidbjerg Å-system, men har været præget af kraftig menneskelig påvirkning de sidste 150 år og er derfor af flere omgange forsøgt omlagt og drænet. I 2022 blev Naturstyrelsens vådområde projekt vedrørende Flade sø i igangsat, som skal sikre den naturlige vandstand i søen¹¹.
Bebyggelse	Områdets bebyggelse præges af spredte ejendomme samt byen Agger. Karakterområdets to beboelsesejendomme nordøst for Flade Sø er fortrinsvis knyttet til jordbrugsmæssig anvendelse. Byen Agger er placeret syd for Flade Sø og er et gammelt fiskerleje karakteriseret ved, at havet æder af kysten, hvorfor kystlinjen ved Agger gennem tiden er rykket flere kilometer mod øst. Den vestlige del af byen er derfor forsvundet i havet, hvorfor bl.a. Agger Kirke blev flyttet mod øst i 1838¹². Som følge af Aggers kystnære placering og udfordringerne ved erosion, stod Vandbygningsvæsenet for kystbeskyttelse omkring Agger. I den forbindelse blev De Sorte Huse bygget, som bl.a. indeholdt små værksteder¹³. Agger er kendt helt tilbage til 1319¹⁴. I den sydlige del af tangen ved færgelejet er der placeret et enkelt hus i form af Svanholmhus, der er Nationalpark Thys besøgs- og velkomstcenter. Derudover er der historiske bunkers langs strækningen.
Infrastruktur	På Agger Tange forløber den gennemgående vej, Aggervej, der er placeret oven på fjorddiget ud mod Krik Vig, der fungerer som dæmning, og som sikrer Limfjorden mod nye gennembrud af den smalle tange. Dæmningen stod færdig i 1958 og er primært opført af opgravet sand fra Krik Vig¹⁵. Aggervej forbinder færgelejet i syd med Agger i nord, hvor fra vejen forbinder Agger Tange med resten af Thisted Kommune.

Kulturgeografi	Beskrivelse
Kystbeskyttelse	Kystbeskyttelsen ved Agger Tange består af fire dele: Høfder, forstærket klit, bølgebrydere og sandfodring. Her udføres der strand og kystnær fodring foran byen samt foran tangen syd for byen. Derudover strandfodres der bag bølgebryderne nord for høfde 96. Sandfodring gentages med jævne mellemrum. Over længere tid, har Kystdirektoratet kystbeskyttet ved at etablere en tilbagetrukket klit, flere bølgebrydere og sandfodring. Løsningen er etableret nord for høfde 96, som er den nordligste høfde på Agger Tange. Baggrunden for kystbeskyttelse er, at kysten nord for høfde 96 er påvirket af læsideerosion, fordi sedimenttransportretningen går mod nord. Sedimenttransporten resulterer i, at kysten rykker tilbage. Før denne løsning, bestod kystbeskyttelsen af en skråningsbeskyttelse, men et forstejlet kystprofil og en manglende strand foran skråningsbeskyttelsen bevirkede, at bølgerne ramte skråningsbeskyttelsen, som til sidst blev undermineret og faldt sammen. Derfor blev skråningsbeskyttelsen fjernet og erstattet af den nye kystbeskyttelsesløsning¹⁶. Kystnær sandfodring og sand fra den eroderede klit bevirker, at bølgerne bliver bremset allerede ude i havet, fordi havbundens hældning, ved sandfodringen, gøres fladere og vanddybden lavere ind mod land. Ved strandfodring, lægges ekstra sand ud på stranden, som sammen med kystfodringen bremser kystlinjens tilbagerykning og opretholder et naturligt kystprofil. Bølgebryderne bryder bølgerne og minimere deres kraft, samt bremser og "fanger" den naturlige transport af sediment. Flade Sø ligger bag den nyere kystbeskyttelse. Omkring søen er der yderligere etableret diger, som kan beskytte mod højvande i tilfælde af særlig kraftig storm⁵. Et nyt vådområdeprojekt for Flade Sø vil med anlæggelse af nye ind- og udløb i det østlige dige til Kastet Å, genskabe områdets naturlige hydrologi og bidrage til at mindske kvælstofbelastningen i Limfjorden¹¹. Den resterende del af Agger Tange på Vesterhavssiden er beskyttet af høfder, som er etableret op gennem 1900-tallet¹⁷ med en indbyrdes gennemsnitlig afstand på 375 m mellem høfderne.

Figur 2-4 viser forskellige nøgleelementer fra den kulturgeografiske analyse.

Agger Tanges lavbeliggende, ekstensive arealer med store søer.

Det lave klitlandskab syd for Høfde 72 og høfder langs Vestkysten.

Klitter og rekreativ sti på kystbeskyttelsesdige langs ekstensive arealer ved Flade Sø.

Langs fotoets baggrund anes Agger By; N.th. ses mod nord langs kystbeskyttelsesdiget og Flade Sø.

Figur 2-4. Fotos af kulturgeografiske nøgleelementer inden for karakterområde 1.

2.3. Rumlig-visuelle forhold

I Tabel 2-4 beskrives de karaktergivende rumlige forhold og særlige visuelle oplevelsesmuligheder langs hovedstrækning Agger Tange.

Tabel 2-4. Rumlig-visuelle forhold for karakterområde 1 mellem st. 1 – 10,8.

Stationering	Beskrivelse
1 – 10,8	Fra stranden forekommer ingen visuel sammenhæng på tværs af klitterne til det bagvedliggende landskab. Fra den flade, homogene strand er der derimod vide udsigter på langs af kysten. Fra toppen af klitterne forekommer vide udsigter ud over havet, til stranden, på langs af kysten og til de bagvedliggende områder. Området opleves generelt åbent og enkelt uden bebyggelse og høj beplantning. Desuden er der kun klitterne ud mod havet til at variere terrænet. Klitterne i området er generelt høje på nær en mindre strækning syd for Høfde 72. Karakterområdet fremstår visuelt roligt, men ved kig fra nord mod syd er der en betydelig visuel uro fra de tekniske anlæg i form af havneanlæg og vindmøller i horisonten ved Thyborøn. Fra både havdige og fjorddige er der vide udsigter over havet, Limfjorden og morænelandskaberne mod nord og øst. Diget som adskiller Flade Sø med Vesterhavet, er med sin beplantning overvejende indpasset i landskabet.

Diget adskiller Flade Sø med Vesterhavet.

Landskabet er åbent og enkelt, men med visuel uro set mod syd mod Thyborøn.

Figur 2-5. Rumlig-visuelle forhold ved karakterområde 1.

2.4. Opsummerende beskrivelse af landskabskarakter

På baggrund af den udførte landskabsanalyse opsummeres beskrivelsen af kystlandskabet langs hovedstrækning Agger Tange samlet set til:

Karakterområde 1 karakteriseres som en flad sandtange, der sammen med Harboøre Tange (karakterområde 2) adskiller Limfjorden fra Vesterhavet. Den vestlige del af tangen består af brede, forholdsvis stenede strande med mange høfder og med generelt høje klitter. Høfdernes volumen og tætte, repetitive lineære mønster langs tangens vestkyst udgør et markant karakteristisk træk. Langs strækningen adskiller en dige Flade sø med Vesterhavet. Diget er med sin bevoksning overvejende indpasset i landskabet. Hovedparten af tangen består af ekstensive, afgræssede arealer med buske og store søer. Langs den østlige kant af tangen findes den nord-sydgående Aggervej, som forløber mellem færgelejet på tangens sydligste spids og Agger by. De eneste bygninger på tangen findes i Agger by, som ligger mellem selve tangen og Flade Sø samt et besøgscenter ved færgelejet. Søen udgør

karakterområdets nordligste vandelement. Langs søens vestlige grænse findes en strand og et smallere klitlandskab. Sidstnævnte er opbygget omkring et kystbeskyttelsesdige.

Agger Tange set fra nordvest. Høfdernes ses som fremtrædende karakteristika langs tangens vestkyst. Agger by ses til venstre på fotoet¹⁸

Agger Tange set fra sydvest. I forgrunden ses én af tangerne i karakterområde 1. Til højre for stranden ses tangens ekstensive arealer og store søer¹⁹.

Figur 2-6. Karakterområde 1.

3. Hovedstrækning 2 – Harboøre Tange

Landskabsanalysens skrivebordsanalyse og feltarbejde har vist, at kystlandskabet langs hovedstrækningen Harboøre Tange består af dele af én landskabelig helhed, betegnet karakterområde 2, hvis udstrækning langs hovedstrækningen fremgår af Tabel 3-1.

Tabel 3-1. Afgrænset karakterområde langs hovedstrækning Harboøre Tange.

Stationering	Karakterområde
12 – 22,7	Karakterområde 2 – Harboøre Tange

Afgrænsning af karakterområdet fremgår af Figur 3-1 og 3-2.

Figur 3-1. Afgrænsning af karakterområde 2 for Harboøre Tange langs hovedstrækning Harboøre Tange.

Figur 3-2. Afgrænsning af karakterområde 2 på landskabskort med landskabsdannelser⁴.

I afsnit 3.1 til 3.3 beskrives grundlaget for den konkrete afgrænsning af karakterområdet, og afsnittene er systematisk opbygget til beskrivelse af de undersøgte delelementer fra den anvendte kystlandskabskarakteranalyse. Beskrivelsen af karakterområdet opsummeres i afsnit 3.4.

3.1. Naturgeografisk grundlag

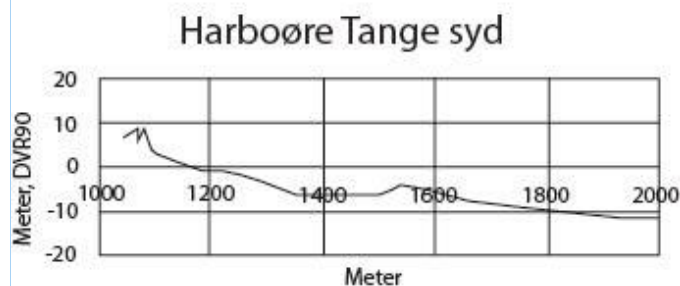
Det naturgeografiske grundlag for landskabet langs hovedstrækning 2 er for karakterområdet analyseret og beskrevet i Tabel 3-2. Karakterområdets geomorfologi fremgår af Figur 3-2.

Tabel 3-2. Beskrivelse af naturgeografisk grundlag i karakterområde 2.

Stationering	Beskrivelse
12 – 22,7	Harboøre Tange er en ca. 10 km lang, smal sandodde fra Thyborøn til Harboøre dannet af materialer, som havet har transporteret langs og på tværs af kysten og aflejret. Materialerne er aflejret på et landskab, hvor den vestlige del af tangen består af et smalt klitlandskab med kystbeskyttelsesdiger og høfder, mens den østlige del af tangen består af marint forland fra stenalderen afbrudt af store laguner. Tangerne er udsat for stadige forandringer forårsaget af strøm og vindforhold. På grund af den nuværende kystbeskyttelse fastholdes vestsiden af Harboøre Tange, hvorimod kysten uden kystbeskyttelse ville eroderes med en gennemsnitlig årlig kysttilbagerykning på ca. 2 m. Sammen med Agger Tange mod nord adskiller karakterområdet Limfjorden fra Vesterhavet. Mod vest grænser tangen op mod Vesterhavet og mod øst Krik Vig i Limfjorden. Kysten fremtræder med en relativt bred strand med høfder langs en lav, smal klitrække, der er dækket af hjælme. Den centrale del af tangen rummer ekstensive, varierede naturarealer, store laguner, strandenge, rørskov, krat og rekreative stier. Området rummer Plet Enge Vildtreservat. Figur 3-3. Tangens ekstensive naturarealer med en gennemgående rekreativ sti set mod syd. Harboøre Tange og Agger Tange er adskilt af Thyborøn Kanal. Kanalen blev i første omgang dannet under en stormflod i 1825, hvilket førte til Agger Kanal beliggende få kilometer nord for den nuværende kanal. Med årene sandende

kanalen til. Under en ny stormflod i 1862 blev Thyborøn Kanal dannet og er siden blevet holdt kunstigt åben. Åbningen af tangen har betydet, at store mængder sediment skiftevis er blevet ført ind i og ud af fjorden fra Vesterhavet, i form af fænomenet flod og ebbedelta. Floddeltaet er i høj grad synligt, hvor sediment er blevet aflejret som sandbanker bestående af marint sand og ler på tangens læside. Som følge af den stærke strøm i Vesterhavet er ebbe-deltaen, som burde være synlig på tangernes vestlige side, skyllet bort⁹.

Strandplanet er karakteriseret ved en brændingsrevle omkring 6 m vanddybde og en strandrevle længere inde på det indre strandplan. Størrelsen og beliggenheden af disse revler kan variere igennem året og fra år til år Figur 3-4.

Figur 3-4. Kystprofil Harboøre Tange syd, opmålt 2017.

3.2. Kulturgeografisk grundlag

Det kulturgeografiske grundlag for det afgrænsede karakterområde 2 er beskrevet i Tabel 3-3.

Tabel 3-3. Kulturgeografisk grundlag for karakterområde 2 mellem st. 12 – 22,7.

Kulturgeografi	Beskrivelse
Arealanvendelse	Landskabets arealanvendelse karakterises af nærheden til Vesterhavet, og tangen er kystbeskyttet for at beskytte de bagvedliggende arealer, herunder områdets eneste by Thyborøn, hvis erhverv historisk set har haft fokus på havneaktiviteter. Vesterhavets og vestenvindens indvirkning på tangen har med de naturlige dynamikker formet landskabet og naturindholdet, men områdets arealanvendelse er i høj grad også formet af menneskets indgriben. Hovedparten af den centrale del af tangen fremtræder med lavtliggende ekstensive arealer og store, lavvandede saltvands- og brakvandslaguner. De ekstensive arealer består desuden af strandenge, klitarealer, rørskov, krat og diger. Arealet var tidligere en del af Nissum Bredning, men efter etablering af en fjorddæmning med vej og jernbane, blev arealet lukket inde²⁰. Området rummer i dag væsentlige naturinteresser, hvilket har betydning for områdets anvendelse. I dag reguleres vandstanden i lagunerne via en sluse i engfuglenes yngletid for ikke at oversvømme reder og unger og for at sikre muligheden for at finde føde i træktiden. Resten af året står slusen så vidt muligt åben²⁰. De ekstensive arealer er opdelt af nordsyd-gående veje og stier. De nordsyd-gående elementer har ligeledes en afgørende betydning for landskabets mønstre. Thyborøn udgør som nævnt områdets eneste by, der anlagt i læ af

	tangens østbøjede krumodde. Byen fremtræder beliggende lavt i terrænet og omgivet af kystbeskyttelse. Særligt set fra syd og vest er det primært byens hustage, som ses over det omgivende terræn. Byen karakteriseres desuden af en række tekniske elementer og havneområdet, som forstærker byens forbindelse til havet. Centralt langs tangens østside ligger FMC på Rønland. Fabrikken blev etableret i 1953, hvor der blev produceret insekt- og plantegifte. Fabrikken forurenede jorden, hvilket betød, at Rønlands husmænd solgte deres jord til fabrikken, hvilket dermed havde betydning for landskabets arealanvendelse og fremtræden²¹. FMC fremtræder i dag med markante røde bygninger. Langs tangens østside findes et område med vindmøller.
Bebyggelse	Bebyggelsen inden for karakterområdet er centreret omkring Thyborøn by samt på Rønland, hvor virksomheden FMC er placeret. Der findes ingen bebyggelse i det åbne land. Thyborøn ligger på den nordligste del af Harboøre Tange helt ud til Vesterhavet og ud til udmundingen af Limfjorden, Thyborøn Kanal. Byen er kun forbundet med resten af Lemvig Kommune med et kystdige, et jernbanedige og en landevej, hvorfor byen fremstår som en ø mellem Vesterhavet og Limfjorden. Thyborøn startede som et område, hvor fiskere boede med udsejling fra stranden. I 1901 blev der bygget en anløbsmole, men det var først i 1914, da havnen blev bygget, at tilflytningen til Thyborøn steg. Indtil 1899 kunne Thyborøn kun tilgås med båd, men i 1899 kom jernbanen til, så det blev nemmere at fragte varer og personer til Thyborøn. Vejen til Thyborøn kom dog først langt senere, hvorfor Thyborøn i høj grad har været isoleret²². Byen er karakteriseret ved én families-huse i boligområder vest og sydvest for havnen. Langs Vesterhavsgade er husene ældre og velholdte, men uden tilhørende haver pga. manglende plads. Desuden findes der parcelhuse, hvor der er plads til små haver. FMC er placeret på Rønland syd for Thyborøn, hvor den har været placeret siden 1953. Virksomheden er en global virksomhed, der primært producerer landbrugskemikalier. Virksomheden er karakteriseret ved et teknisk præg med fabriksbygninger, skorstene, siloer og master. Derudover er der bunkers langs strækningen.
Infrastruktur	På Harboøre Tange forløber den gennemgående vej, Harboørevej/Thyborønvej, der er placeret på et tilbagetrasket kystbeskyttelsesdige²³ på den østlige del af tangen. Vejen forbinder Thyborøn i nord med Harboøre i syd. Langs med vejen forløber jernbanen, Lemvigbanen, der kører Vemb-Lemvig-Thyborøn, og som ligeledes er placeret på kystbeskyttelsesdiget. I den vestlige del af tangen forløber en vej, der ligeledes går på tværs af tangen ved FMC. Vejen har tidligere fungeret som adgangsvejen til Thyborøn syd fra, hvor der ligeledes har været en jernbane. Jernbanen er i dag lavet om til en sti.

Kystbeskyttelse	Kystbeskyttelsen ved Harboøre Tange består af høfder, skråningsbeskyttelse og sandfodring. De første høfder blev bygget i 1875, hvilket fortsatte i næsten 60 år²⁴, indtil der var etableret en næsten ubrudt række af høfder fra Bovbjerg til Agger. Formålet var at stabilisere de svage sandtanger. Kystbeskyttelsen langs tangerne ved Thyborøn Kanal blev forudsætningen for fiskerihavnen og byens handel og industricenter⁸. Høfderne var dog ikke tilstrækkeligt til at standse kysttilbagerykningen, hvormed der blev udført forlængelse af enkelte høfder og anlagt diger til beskyttelse mod oversvømmelse. Hertil blev der anlagt skråningsbeskyttelse, som har til formål at sikre mod erosion af klitterne. Skråningsbeskyttelsen er ikke et synligt element i landskabet. Siden 1982 er der primært gennemført kystbeskyttelse i form af sandfodring, hvilket har kunnet stoppe kystlinjetilbagerykningen^{25,26}.
-----------------	--

Markante, brede høfder langs tangens vestkyst. På stranden ses bunkeranlæg.

Bunkeranlæg udgør markante kulturhistoriske elementer.

Figur 3-5. Nøgleelementer fra den kulturgeografiske analyse, landskabskarakter 2.

Den lavtliggende havneby Thyborøn set mod nordøst fra kystbeskyttelsesdiget.

Thyborøn ses til venstre på fotoet omgivet af højere beliggende diger. Til højre ses naturområde og vindmøller langs tangens østside.

Virksomheden FMC store bygningsvolumener set mod sydøst fra Harboørevej.

Den østlige del af Harboøre Tange består af et dæmningsanlæg med vej og jernbane.

Figur 3-6. Fotos af kulturgeografiske nøgleelementer inden for karakterområde 2.

3.3. Rumlig-visuelle forhold

I Tabel 3-4 beskrives de karaktergivende rumlige forhold og særlige visuelle oplevelsesmuligheder langs hovedstrækning 2.

Tabel 3-4. Rumlig-visuelle forhold for karakterområde 2 mellem st. 12 – 22,7.

Stationering	Beskrivelse
12 – 22,7	Fra stranden forekommer ingen visuel sammenhæng på tværs af klitterne til det bagvedliggende landskab. Fra de flade, homogene strande er der derimod vide udsigter på langs af kysten, som i begrænset omfang brydes af områdets brede hofdér, der er placeret med et regelmæssigt interval langs kystlinjen. Fra toppen af klitterne forekommer vide udsigter ud over havet, til stranden, på langs af kysten og til Thyborøn og de bagvedliggende ekstensive naturområder. Landskabet er i markant omfang opdelt af linjeformede, nordsyd-gående elementer, såsom diger, vejanlæg og jernbanen på en højbanedæmning. Sidstnævnte er rumbegrænsende mod vest set fra dele af Harboørevej/Thyborønvej, da det ikke er muligt at se på tværs af dæmningen. Samtidig medfører det rumskabende element og de parallelle, lige infrastrukturanlæg, at trafikanter på vejen har en forstærket sigtelinje på den flade tange. Syd for Thyborøn fremstår den centrale del af karakterområdet generelt åbent, lavt og enkelt uden bebyggelse og høj beplantning. Mod vest afgrænses det lave, åbne område af klitrækken ud mod havet. Set fra den sydlige del af karakterområdet forstyrres den visuelle ro i landskabet af det markante antropogene præg langs tangens østside og nordspids. I de områder tilfører havneanlægget ved Thyborøn, vindmøllerne i Limfjorden og FMC betydelig visuel uro. Den visuelle uro fra tekniske anlæg forstærkes særligt i den nordlige del af tangen, hvor bl.a. oplevelsen af teknisk præg er særlig tydelig, da der særligt i dette område findes høje tekniske anlæg, hvilket kan fornemmes på Figur 3-6. FMC udgør på grund af dens store bygningsvolumener og røde farve et fikspunkt langs tangen.

Thyborøn bys lave placering omkranset af diger.

Udsigten fra toppen af klitten syd for Thyborøn.

Figur 3-7. Rumlig-visuelle forhold ved karakterområde 2.

3.4. Opsummerende beskrivelse af landskabskarakter

På baggrund af den udførte Landskabsanalyse opsummeres beskrivelsen af kystlandskabet langs hovedstrækning 2 samlet set til:

Karakterområde 2 karakteriseres af en flad sandtange, der sammen med Agger Tange (karakterområde 1) adskiller Limfjorden fra Vesterhavet. Den vestlige del af tangen består af et smalt klitlandskab med kystbeskyttelsesdiger og høfder, mens den østlige del af tangen består af marint forland dannet siden stenalderen (Jf. Per Smeds landskabskort). Den centrale del af tangen rummer ekstensive, regulerede naturarealer, store laguner og rekreative stier. Karakterområdet har i væsentligt omfang antropogent præg, og landskabet er markant opdelt af linjeformede elementer såsom diger, vejanlæg og jernbanen på høj banedæmning. En del af elementerne følges parallelt på tangen. I den nordlige del af tangen findes Thyborøn, og langs den østlige grænse ligger FMC, som sammen med de linjeformede elementer tilfører det flade landskab et tydeligt teknisk præg. Langs østsiden af tangen findes en række vindmøller i Nissum Bredning, som forstærker landskabets urolige og tekniske karakter. Thyborøn er lavtliggende med sammensat arkitektur og præget af nærheden til havnen. Omkring byen findes markant kystbeskyttelse.

Harboøre Tange set fra syd langs kystdiget og de markante høfder. Øst for diget ses de lavtliggende ekstensive naturområder, og langs nordspidsen anes Thyborøns fremtrædende placering²⁷.

Thyborøn Tange set fra nord. Dele af Thyborøn by ses i forgrunden. Byen ligger meget lavt og er massivt omgivet af diger og høfder⁴⁵.

Figur 3-8. Karakterområde 2.

4. Hovedstrækning 3 – Vrist – Ferring og Bovbjerg Klint

Landskabsanalysens, skrivebordsanalyse og feltarbejde har vist, at kystlandskabet langs hovedstrækningen Vrist – Ferring og Bovbjerg Klint består af dele af tre landskabelige helheder – karakterområde 2 til 4, hvis udstrækning langs hovedstrækningen fremgår af Tabel 4-1.

Tabel 4-1. Afgrænsende karakterområder langs hovedstrækning Vrist – Ferring og Bovbjerg Klint.

Stationering	Karakterområde
12 – 22,7	Karakterområde 2 – Harboøre Tange
22,7 – 31,8	Karakterområde 3 – Sammenhængende, smalt klitlandskab ved Vejlbj
31,8 – 37,4	Karakterområde 4 – Sammensat istidslandskab omkring Bovbjerg Klint

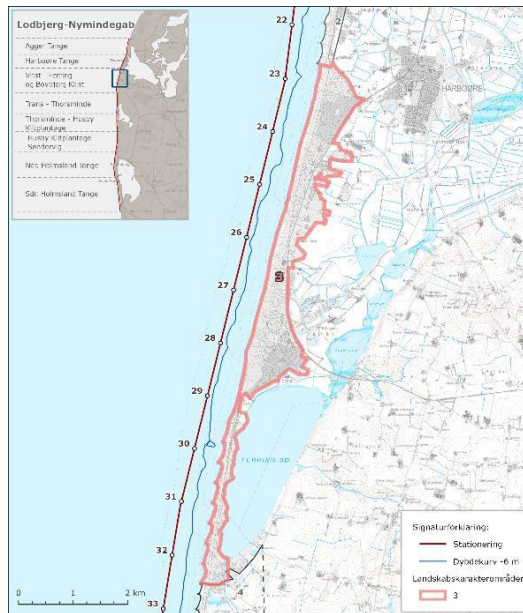
Afgrænsning af de tre karakterområder fremgår nedenfor.

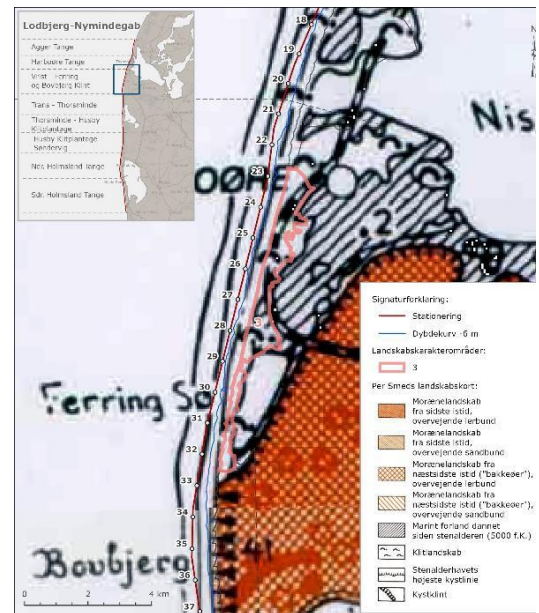
Figur 4-1. Afgrænsning af karakterområde 2 for Harboøre Tange langs hovedstrækning Vrist – Ferring og Bovbjerg Klint.

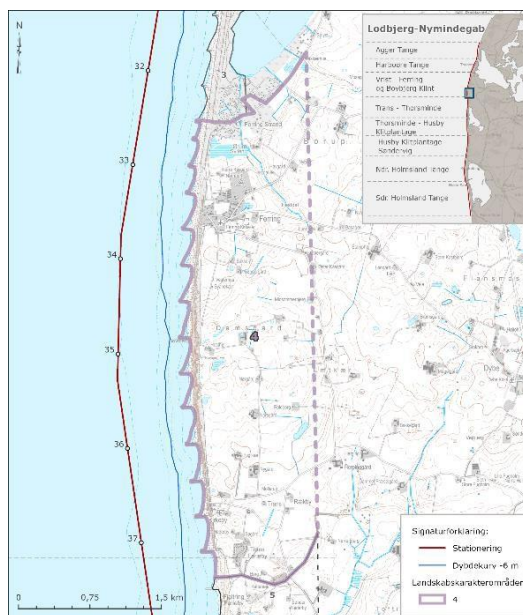
Figur 4-2. Afgrænsning af karakterområde 2 på landskabskort med landskabsdannelser⁴.

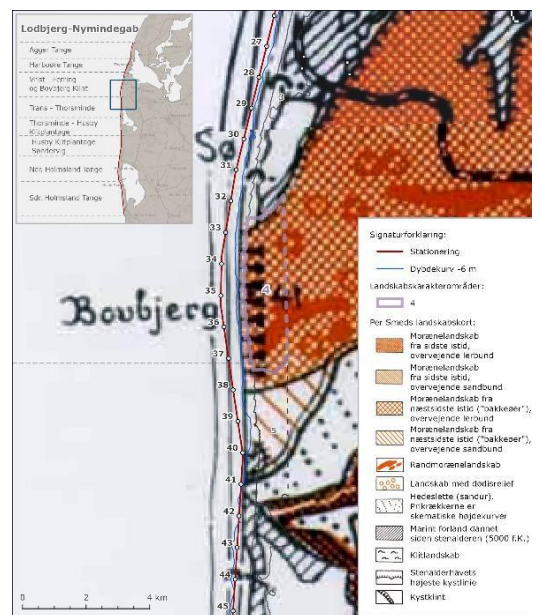
Figur 4-3. Afgrænsning af karakterområde 3 for Sammenhængende, smalt klitlandskab ved Vejlbj.

Figur 4-4. Afgrænsning af karakterområde 3 på landskabskort med landskabsdannelser⁴.

Figur 4-6. Afgrænsning af karakterområde 4 for et sammensat istidslandskab omkring Bovbjerg Klint.

Figur 4-5. Afgrænsning af karakterområde 4 på landskabskort med landskabsdannelser⁴.

I de følgende afsnit 4.1 til 4.3 beskrives grundlaget for den konkrete afgrænsning af karakterområderne, og afsnittene er systematisk opbygget i beskrivelsen af de undersøgte delelementer fra den anvendte kystlandskabskarakteranalyse. Beskrivelsen af karakterområderne opsummeres i afsnit 4.4.

4.1. Naturgeografisk grundlag

Det naturgeografiske grundlag for landskabet langs hovedstrækning Vrist – Ferring og Bovbjerg Klint er for de tre karakterområder analyseret og beskrevet i Tabel 4-2 til Tabel 4-4. Karakterområdernes geomorfologi fremgår af Figur 4-2, Figur 4-4 og Figur 4-5 ovenfor.

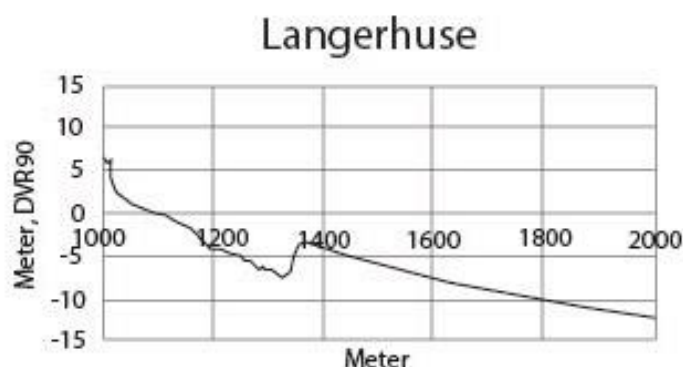
Tabel 4-2. Beskrivelse af naturgeografisk grundlag i karakterområde 2.

Stationering	Beskrivelse
2 – 22,7	For beskrivelsen af karakterområde 2 henvises til afsnit 3.1

Tabel 4-3. Beskrivelse af naturgeografisk grundlag i karakterområde 3.

Stationering	Beskrivelse
22,7 – 31,8	Karakterområde 3 er et overvejende smalt, lavt og sammenhængende klitlandskab bestående af marint sand (Se karakterområde 3, Figur 4-3), som strækker sig fra Langerhuse (ved Harbøre) til Ferring (nord for Bovbjerg Fyr). Mod syd afgrænses det af moræneaflejringerne ved Bovbjerg Klint. Langs kysten findes forstrand og et klitlandskab, hvor sidstnævnte fremtræder relativt fladt og homogent med få, spredte toppe, der stikker op over de øvrige klitter. Den sydligste del af området er et meget smalt klitlandskab mellem Vesterhavet og Ferring Sø, hvor landskabet er beskyttet mod havets dynamiske indvirkning ved høfder og kystbeskyttelsesdiger. Digerne fremtræder som en del af klitlandskabet. Kystbeskyttelsesdigerne har desuden betydning for landskabets udtryk, og det smalle landskab er dermed opdelt af forstrand og lave klitter vest for diget samt lave, ekstensive arealer langs Ferring Sø øst for diget. Figur 4-7. Det lave og homogene klitlandskab mellem Vesterhavet og Ferring Sø. Den gennemsnitlige årlige kysttilbagerykning uden kystbeskyttelse langs strækningen mellem Langerhuse og Ferring varierer mellem ca. 1-4 m. Erosionen er størst ved Vejlbj og lavest ved Ferring Dige.

Strandplanet er karakteriseret ved en brændingsrevle omkring 6 m vanddybde og en strandrevle længere inde på det indre strandplan. Størrelsen og beliggenheden af disse revler kan variere igennem året og fra år til år.

Figur 4-8. Kystprofil opmålt i 2017 ved Langerhuse.

Tabel 4-4. Beskrivelse af naturgeografiske grundlagt i karakterområde 4.

Stationering	Beskrivelse
31,8 – 37,4	Karakterområde 4 ved Bovbjerg Fyr, fra Ferring til Fjaltring, rummer et meget sammensat istidslandskab, der strækker sig fra kysten ind i landet, og som bl.a. består af en markant kystklint og et bagvedliggende storbakket morænelandskab fra sidste istid med randmoræner og dødisrelief. Bovbjerg Klint er dannet ved erosion af et op mod 41 m højt, sammensat istidslandskab af moræner fra sidste istid. Havet har tidligere gjort store indhug i kysten, så der er dannet en stejl kystklint. Klintprofilen ud mod kysten er ca. 6 km langt, og jorden er opdyrket helt ud til kanten af klinten. Der, hvor kystklinten er skredet ned på forstranden, vokser der græs. Selve forstranden udgøres af sandstrand med sten. Kystklinten og det sammensatte istidslandskab udgør de bærende elementer i afgrænsningen af karakterområdet. Langs kysten findes markant hård kystbeskyttelse (høfder), som skal beskytte den høje kystklit, som indeholder et profil-snit gennem Weichsel istidens hovedopholdslinje. Et omfattende høfdebyggeri fra 1875-1933 har i store træk formået at sikre kysten, og den gennemsnitlige årlige kysttilbagerykning ved Bovbjerg er op til ca. 0,5 m pr. år. Hovedopholdslinjen markerer grænsen for isen under hovedfremstødet i Weichsel istiden (23.000-21.000 år siden) og er et landskabselement, der kan spores i store dele af Jylland. I kystklinten er det dog muligt, som det eneste sted i Danmark, at se et tværsnit af overgangen mellem morænenes stenede lerlag og hedeslettens sand- og grusaflejringer præsenteret af de

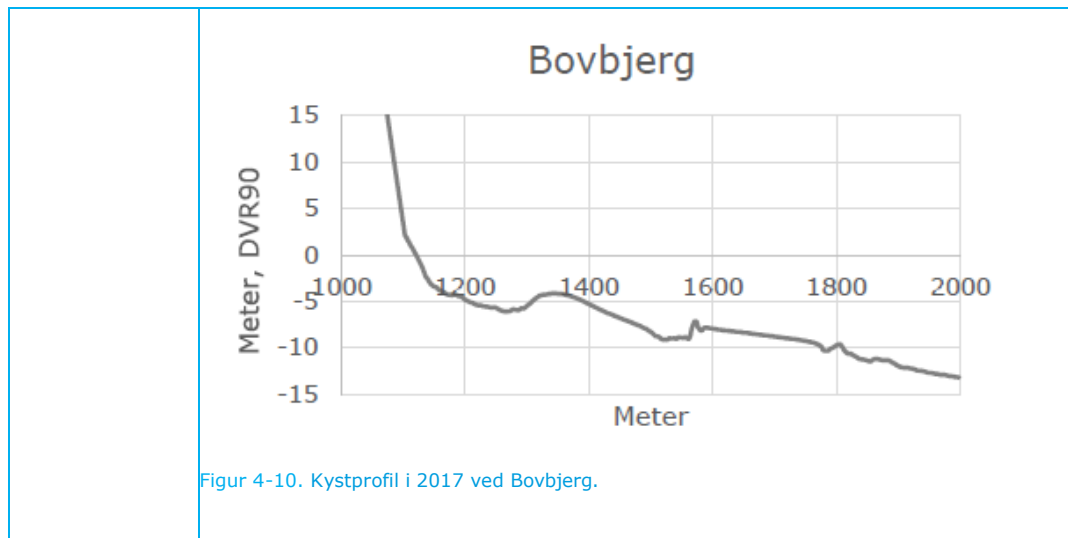
sidste tre istider: Elster, Saale og Weichsel²⁸. Ved Bovbjerg Fyr er jordlagene foldet op og danner flager, som hælder mod syd, svarende til et istryk fra nord. Flagerne er opstået foran isen, der som en bulldozer har bevæget sig mod Hovedopholdslinjen. Efterfølgende er flagerne blevet overskredet af isen, som har efterladt et morænedække²⁹.

Figur 4-9. Den erosionspåvirkede klint ved Bovbjerg Fyr.

Langs kysten fremtræder landskabet med en smal forstrand med hofdér. Den markante græsklædte kystklint hæver sig over forstranden og bærer tydelige præg af kysterosion. Samtidig ses langs klinten markante erosions-kløfter, som oprindeligt er dannet ved store skred, men hvor strømmende vand (udsivende grundvand eller drænvand) har eroderet dybt i sedimenterne.

Strandplanet er karakteriseret ved en brændingsrevle omkring 6 m vanddybde, og der kan forekomme en strandrevle længere inde på det indre strandplan. Størrelsen og beliggenheden af disse revler kan dog variere igennem året og fra år til år (Se kystprofil, Figur 4-10).

4.2. Kulturgeografisk grundlag

Det kulturgeografiske grundlag for de tre karakterområder er beskrevet i Tabel 4-5 til Tabel 4-7.

Tabel 4-5. Kulturgeografisk grundlag for karakterområde 2 mellem st. 12 – 22,7.

Kulturgeografi	Beskrivelse
Arealanvendelse	Her henvises til beskrivelsen af <i>Arealanvendelse</i> for karakterområde 2 i kapitel 3.2
Bebyggelse	Her henvises til beskrivelsen af <i>Bebyggelse</i> for karakterområde 2 i kapitel 3.2.
Infrastruktur	Her henvises til beskrivelsen af <i>Infrastruktur</i> for karakterområde 2 i kapitel 3.2.
Kystbeskyttelse	Her henvises til beskrivelsen af <i>Kystbeskyttelse</i> for karakterområde 2 i kapitel 3.2.

Tabel 4-6. Kulturgeografisk grundlag for karakterområde 3 mellem st. 22,7 – 31,8.

Kulturgeografi	Beskrivelse
Arealanvendelse	Arealanvendelsen i karakterområde 3 er homogen og knyttet til nærheden til Vesterhavet, hvis indvirkning på det naturgeografiske grundlag har skabt det sammenhængende klitlandskab, hvortil der findes rekreative og naturmæssige værdier. På læsiden af klitlandskabet findes sommerhusområder. Langs og på tværs af området findes rekreative stier, hvilket særligt gør sig gældende i det smalle landskab mellem Vesterhavet og Ferring Sø, hvor rekreative stier bl.a. forløber på toppen af kystbeskyttelsesdiget, og hvor stierne forbinder Vejlbj Strand og Ferring Strand.

Bebyggelse	I karakterområdet findes sommerhusområder, som udgør områdets dominerende bebyggelsestype. Sommerhusområderne er placeret langs et relativt fladt landskab på læsiden af klitrækkerne. Her har sommerhusområdet vest for vejen <i>Vejlby Klit</i> og Lemvigbanen et mere naturgroet præg, mens områderne øst for vejen fremtræder med en reguleret bebyggelsesstruktur og vejnet. Der findes ingen bebyggelse i det smalle landskab mellem Vesterhavet og Ferring Sø. I den sydligste spids af karakterområdet findes en del af sommerhusområdet Ferring Strand. I Sønder Vrist findes omkring Strandvejen en række helårsejendomme, som tilfører landskabet en anden arkitektur og bebyggelsesstruktur. Langs kysten ligger bunkere som spredte kulturhistoriske landskabselementer. Bunkernes fremtræden i landskabet er under kraftig indvirkning fra den dynamiske kystudvikling, og både havvand og sand ændrer over tid de kulturhistoriske elementers visuelle fremtræden i kystlandskabet.
Infrastruktur	Karakterområdets primære infrastruktur udgøres af sommerhusområdernes veje og stier. Derudover forløber en del af vejen Strandvej parallelt med og øst for Lemvigbanen. I den nordlige halvdel af karakterområdet forløber Lemvigbanen, der kører Vemb–Lemvig–Thyborøn. Banen er placeret i den fladeste del af karakterområdet, hvor banen fortrinsvis udgør områdets østligste grænse, og hvor den mod øst grænser op til et opdyrket, fladt jordbrugslandskab.
Kystbeskyttelse	Kysterosion har langs hovedstrækningen betydet, at de sidste 100 år er kysten ved Vrist og Langerhuse rykket ca. 200 m tilbage. Det er især under en storm, at kysten og klitterne forsvinder i havet; og det er observeret, at en 30 m bred klit er skyllet bort under en storm. De naturlige klitter er efterhånden forsvundet i havet. I 1892-1920 blev anlagt hofde 30-34 vest for Langerhuse. En kraftig storm skabte i 1981 store oversvømmelser inde i landet, og derefter blev der etableret skråningsbeskyttelse og bølgebrydere langs dele af hovedstrækningen. Efterfølgende er der indført sandfodring. Årlig sandfodring ved Vrist og Langerhuse har standset den naturlige tilbagerykning af kysten og har givet en mere naturlig kyst til gavn for både lokalbefolkningen og egnens gæster⁷³. I årene 1875-1883 har staten etableret hofde 1 – 12 foran Ferring Sø, hvor hofderne skal forhindre oversvømmelse og tab af bygninger og landbrugsjord. Hofderne mindsker erosionen af kysten, men kan ikke standse den helt. Udover hofderne er etableret skråningsbeskyttelse. Siden 1988 er sandfodret med sand ved Ferring Sø og Vejlby Klit, hvilket har standset den naturlige tilbagerykning af kysten pga. erosion af det smalle landskab mellem sø og hav³⁰.

Det lavtliggende sommerhusområde Ferring Strand set mod syd fra rekreativ sti på kystbeskyttelsesdiget.

Det homogene kystlandskab ved sommerhusområdet Ferring Strand, der ses til højre på fotoet.

Rekreativ sti set mod nord fra det smalle landskab på kystbeskyttelsesdiget mellem klitrækker og Ferring Sø.

Kystbeskyttelse i den sydlige del af karakterområdet med hofder og skråningsbeskyttelse.

Figur 4-11. Fotos af kulturgeografiske nøgleelementer inden for karakterområde 3.

Tabel 4-7. Kulturgeografisk grundlag for karakterområde 4 mellem st. 31,8 – 37,4.

Kulturgeografi	Beskrivelse
Arealanvendelse	Langs kysten i karakterområde 4 bærer landskabet kraftigt præg af kysterosion. På klinten forekommer en tydelig rekreativ anvendelse, som omhandler klinten og Bovbjerg Fyr som udsigtspunkt, færdsel på den erosionspåvirkede kystklint til stranden og færdsel på rekreative stier langs kysten. Øst for klinten findes et storbakket landskab, hvis primære arealanvendelse er knyttet til jordbrugserhvervet, og der findes mange, spredte landbrugsejendomme med store markflader med begrænset beplantning. Landskabet fremtræder relativt træløst, og der er primært beplantning omkring ejendommenes bygninger. Markstrukturen er på grund af det sammensatte terræn meget varieret. På markfladerne findes søer og vandløb. Inden for karakterområdet findes en række fortidsminder, som udgør væsentlige landskabselementer på markfladerne, og som vidner om tidligere bosætningsforhold i området.

Bebyggelse	Karakterområdets primære bebyggelsestype er landbrugsejendomme og husmandssteder, som ligger relativt tæt i morænelandskabet. Ejendommene er hovedsageligt placeret langs vejene. I den nordlige del af karakterområdet findes landsbyen Ferring, som ligger ved overgangen mellem morænelandskabet i dette karakterområde og det fladere landskab nord for. Ferring fremstår med ensartet bygningshøjder. Ferring Kirke udgør et centralt element i landsbyen, hvor den romanske kirkes gavle, efter nordvestjysk skik, vender nord/syd i et forsøg på at få den stride vind til at glide lettere hen over taget uden at volde skade. I den sydlige del af området ligger Trans Kirke, som er en ca. 900 år gammel kampestenskirke, som har en fremtrædende placering langs kysten. Kirke er kun omgivet af spredte ejendomme, og den ligger dermed med en solitær placering. En gang lå kirken midt i dens sogn, men kysterosion har igennem tiden fjernet halvdelen af sognet. I den sydlige del af karakterområdet findes ligeledes Trans ferieby, der er et lille sommerhusområde, og som udgør områdets eneste sommerhusområde. Et centralt element i karakterområdet er Bovbjerg Fyr fra 1877, som med dets højde, fremtrædende placering på den høje klint og arkitektur udgør et pejlemærke fra det omkringværende landskab. Fyret er rødmalet, så det fra havet ikke kan forveksles med de hvidkalkede kirker i Ferring og Trans³¹.
Infrastruktur	Inden for karakterområdet i nærområdet til kysten primært nordsyd-gående mindre veje, som bl.a. forbinder Ferring og Trans. Området rummer en række rekreative stier, hvilket bl.a. er en asfalteret sti langs toppen af klinten.
Kystbeskyttelse	Historisk set har kyststrækningen været udsat for kraftig kysterosion. Kysten er i dag beskyttet af kystbeskyttelse (høfder), og erosionen er aftaget betydeligt. Anlæg af høfderne blev påbegyndt i 1909, hvor høfderne blev etableret ved at hejse materialerne ned ad klinten, da forstranden var eroderet væk³². Havet har nu aflejret så meget sand imellem høfderne, at der er dannet en forstrand. Der sandfodres kun på den sydligste del af karakterområdet, fra høfde K.

Bovbjerg Fyr på kanten af den markante klint og en østvest-gående randmoræne.

Ferring by på toppen af den nordlige del af klinten. Kirken udgør et fremtrædende element i byen.

Høfder langs den smalle strand og markante klint.

Trans Kirke i den sydlige del af området.

Figur 4-12. Fotos af kulturgeografiske nøgleelementer inden for karakterområde 4.

4.3. Rumlig-visuelle forhold

I Tabel 4-8 beskrives de karaktergivende rumlige forhold og særlige visuelle oplevelsesmuligheder langs hovedstrækning 3.

Tabel 4-8. Rumlig-visuelle forhold for karakterområde 2 mellem 12 – 22,7.

Stationering	Beskrivelse
12 – 22,7	Der henvises her til beskrivelsen af rumlig-visuelle forhold af karakterområde 2 i afsnit 3.3

Tabel 4-9. Rumlig-visuelle forhold i karakterområde 3 mellem st. 22,7 – 31,8.

Stationering	Beskrivelse
22,7 – 31,8	Mellem forstranden og de lavere beliggende arealer øst for klitrækken, herunder ekstensive arealer langs Ferring Sø, forekommer ingen visuel sammenhæng. Klitrækken med varieret antropogent præg udgør en tydelig rumlig afgrænsning i det smalle karakterområde. Fra toppen af klitrækken forekommer vide udsiger over havet og det bagvedliggende åbne landskab. Derudover forekommer vide udsigter på begge sider på langs af klitrækken.

Vest for Ferring Sø ses mod nord over ekstensive arealer. Til venstre på fotoet ses kystbeskyttelsesdiget med rekreativ sti, som skaber en visuel lukket grænse mod kysten.

Udsigt langs vestsiden af klitrækken, hvor stranden opleves rumlig opdelt af kystbeskyttelseselementer på langs og på tværs af stranden

Figur 4-13. Rumlig-visuelle forhold i karakterområde 3 mellem st. 22,7 – 31,8.

Tabel 4-10. Rumlig-visuelle forhold i karakterområde 4 mellem st. 31,8 – 37,4.

Stationering	Beskrivelse
31,8 – 37,5	De visuelle forhold i karakterområde 4 (St. 31,8 – 37,5) er beskrevet i det følgende. Fra stranden opleves en tydelig rumlig afgrænsning af kystlandskabet, da den høje klint fremtræder visuelt som en mur og hindrer indsigt til det bagvedliggende jordbrugslandskab. Langs stranden er der udsigt langs kysten. Fra toppen af kystklinten er der vide udsigter over havet, stranden og på langs af kysten. Der er særligt store udsigtsmuligheder fra området omkring Bovbjerg Fyr, som også er et yndet udsigtsmål og som rummer forskellige rekreative udsigtsmuligheder. Det relativt åbne jordbrugslandskab, som ligger øst for klinten, er jævnt stigende mod kystklinten, og det er ikke muligt at fornemme den markante klint fra de opdyrkede markflader.

Vide udsigter fra den markante kystkrint uden høj bevoksning. Bovbjerg Fyr ses til højre på fotoet.

Bovbjerg Fyr udgør et markant landmærke på den høje kystkrint.

Rekreativ sti udgør sigtelinje langs kystkrintens flade top set mod Ferring, hvor kirken ligeledes udgør et orienteringspunkt.

Åbne, opdyrket jordbrugslandskab med spredte fortidsminder øst for klinten.

Figur 4-14. Rumlig-visuelle forhold ved karakterområde 2.

4.4. Opsummerende beskrivelse af landskabskarakter

På baggrund af den udførte landskabsanalyse opsummeres beskrivelsen af kystlandskabet langs hovedstrækning 3 i det følgende. For karakterområde 2 (st. 12 – 22,7) henvises til tidligere opsummerende beskrivelse af landskabskarakter i afsnit 3.4.

For karakterområde 3 (Mellem st. 22,7 – 31,8) karakteriseres landskabet som et sammenhængende klitlandskab bestående af marint sand. Langs kysten findes kystbeskyttelsesdiger og høfder. Den sydlige del af karakterområdet er en smal tange mellem Ferring Sø og Vesterhavet, hvor landskabet lokalt fra vest er opbygget af en smal strand, høfder, hård kystbeskyttelse, dige med klitudtryk og en rekreativ sti på ekstensive arealer langs søen. I den nordlige del findes store sommerhusområder, som udgør et væsentligt nøgleelement. I den nordlige del af området forløber desuden jernbanen.

Det smalle klitlandskab i karakterområde 3 set fra nordvest. I forgrunden ses Vejlbj Klit med bagvedliggende sommerhusområder. Ferring Sø ses centralt på luftfotoet⁴⁶.

Det smalle klitlandskab set fra syd. I forgrunden ses den smalle tange mellem Vesterhavet og Ferring Sø, der er sikret ved høfder, skråningsbeskyttelse og diger⁴⁷.

Figur 4-15. Karakterområde 3.

Mellem st. 31,8 – 37,4 (Karakterområde 4) karakteriseres landskabet som et meget sammensat istidslandskab, som bl.a. består af en markant kystklint, randmoræne og et bagvedliggende storbakket dødislandskab fra sidste istid. Langs kysten findes markant hård kystbeskyttelse, der skal sikre den høje kystklit, som indeholder et profilnit gennem Weichsel istidens hovedopholdslinje. På toppen af klinten udgør det røde Bovbjerg Fyr et fremtrædende landskabsэлемент på randmorænen. Det bagved og højtliggende jordbrugslandskab fremtræder med store markflader med jorddiger, vandhuller og spredte fortidsminder. Landskabets bebyggelse karakteriseres af spredte landbrugsejendomme og husmandssteder, som er omkranset af beplantning, der udgør det træløse landskabs primære grønne elementer.

Markant kystklint ved Bovbjerg Fyr set fra nordvest. Fyret udgør et fremtrædende vartegn i det åbne og sammensatte istidslandskab. Langs kysten ses de tæt placerede høfder³⁴.

Kystklinten set fra syd, hvor høfderne udgør et fremtrædende træk. Centralt på luftfotoet ses Trans Kirke⁴⁸.

Figur 4-16. Karakterområde 4.

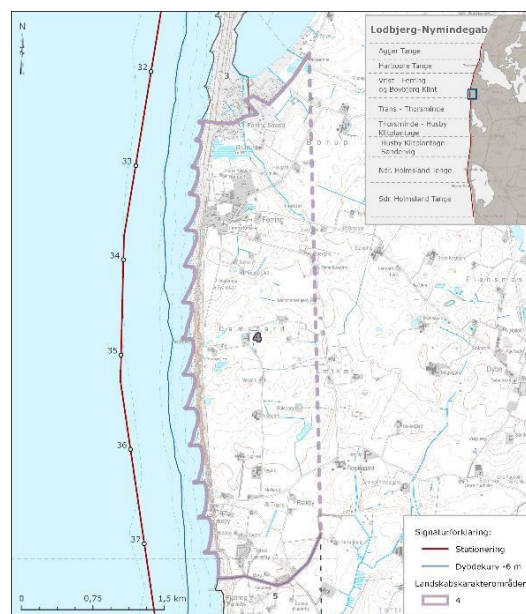
5. Hovedstrækning 4 – Trans – Thorsminde

Landskabsanalysens skrivebordsanalyse og feltarbejde har vist, at kystlandskabet langs hovedstrækningen Trans-Thorsminde består af dele af tre landskabelige helheder – karakterområde 4 til 6, hvis udstrækning langs hovedstrækningen fremgår af Tabel 5-1.

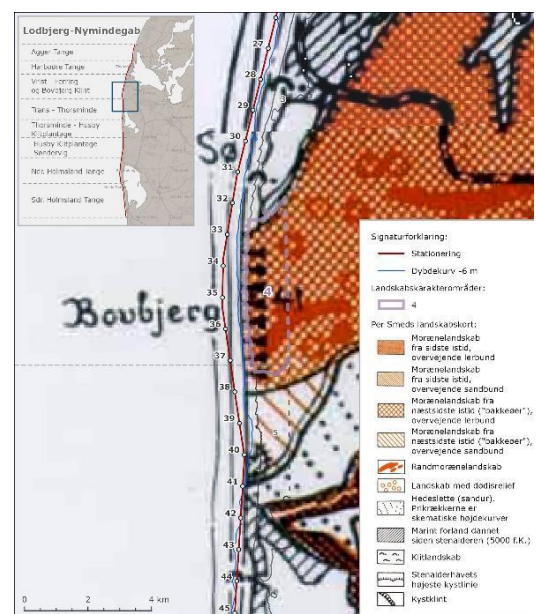
Tabel 5-1. Afgrænsende karakterområder langs hovedstrækning Trans Thorsminde.

Stationering	Karakterområde
31,8 – 37,4	Karakterområde 4 – Sammensat istidslandskab omkring Bovbjerg Klint
37,4 – 41,6	Karakterområde 5 – Kyst- og jordbrugslandskab på bakkeø omkring Fjaltring
41,6 – 56,4	Karakterområde 6 – Thorsminde Tange mellem Vesterhavet og Nissum Fjord

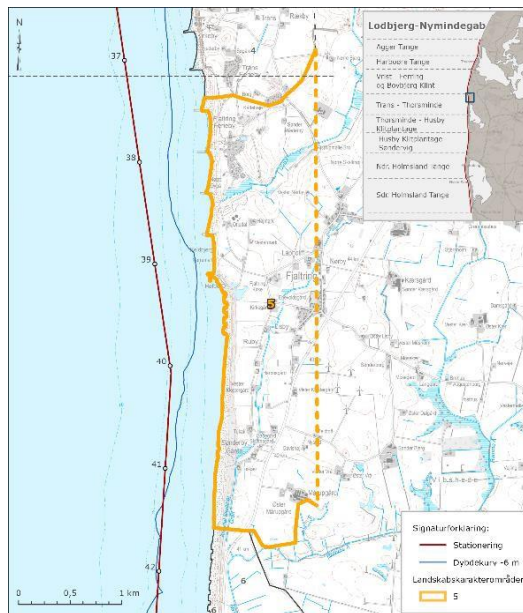
Afgrænsning af de tre karakterområder fremgår desuden af Figur 5-1, Figur 5-3 og Figur 5-5.

Figur 5-1. Afgrænsning af karakterområde 4 for et sammensat istidslandskab omkring Bovbjerg Klint.

Figur 5-2. Afgrænsning af karakterområde 4 på landskabskort med landskabsdannelser⁴.

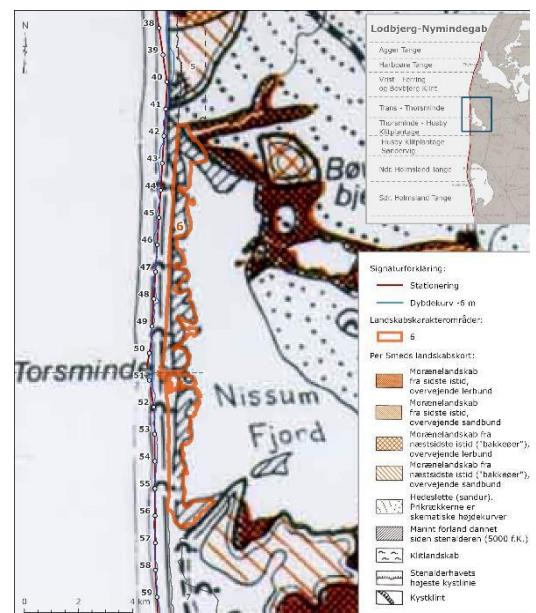
Figur 5-3. Afgrænsning af karakterområde 5 for et kyst- og jordbrugslandskab på bakkø ved Fjaltring.

Figur 5-4. Afgrænsning af karakterområde 5 på landskabskort med landskabsdannelser⁴.

Figur 5-5. Afgrænsning af karakterområde 6 for Thorsmindetangen mellem Vesterhavet og Nissum Fjord/Bøvling Fjord.

Figur 5-6. Afgrænsning af karakterområde 6 på landskabskort med landskabsdannelser⁴.

I de følgende afsnit 5.1 til 5.3 beskrives grundlaget for den konkrete afgrænsning af karakterområderne, og afsnittene er systematisk opbygget i beskrivelsen af de undersøgte delelementer fra den anvendte kystlandskabskarakteranalyse. Beskrivelsen af karakterområderne opsummeres i afsnit 5.4.

5.1. Naturgeografisk grundlag

Det naturgeografiske grundlag for landskabet langs hovedstrækning Trans-Thorsminde er for de tre karakterområder analyseret og beskrevet i Tabel 5-2 til

Tabel 5-4. Karakterområdernes geomorfologi fremgår af Figur 5-2, Figur 5-4 og Figur 5-6.

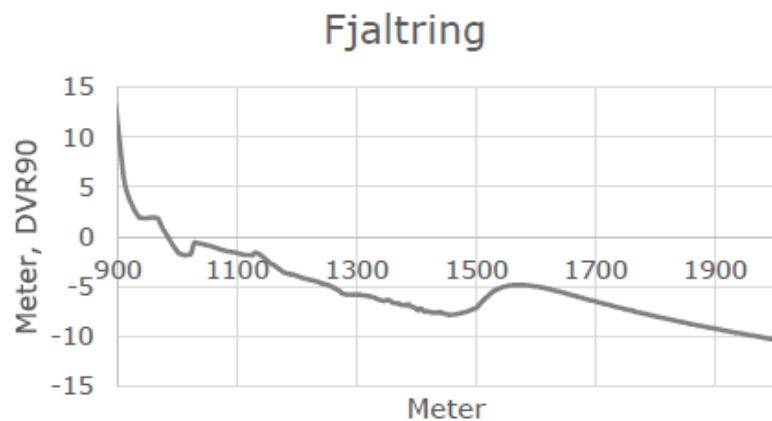
Tabel 5-2. Beskrivelse af naturgeografisk grundlag i karakterområde 4.

Stationering	Beskrivelse
31,8 – 37,4	Der henvises til kapitel 4.1, hvor det naturgeografiske grundlag for karakterområde 4 er beskrevet.

Tabel 5-3. Beskrivelse af naturgeografisk grundlag i karakterområde 5.

Stationering	Beskrivelse
37,4 – 41,6	Karakterområde 5 strækker sig fra Fjaltring Ferieby til 3 km syd for Fjaltring og består primært af et smalt klitlandskab langs kysten, men i den nordlige del af området findes en græsbeklædt klint. Det bagvedliggende landskab er opdelt af en nordlig del, som er et morænelandskab fra næstsidste istid (bakkeø) og en sydlig del, som er en smeltevandslette. Langs kysten findes marint sand og grus, mens i morænelandskabet findes overvejende smeltevandssand og -ler. Morænelandskabet fremtræder jævnt bakket, mens hedesletten fremtræder flad og hælder mod Dybbå. Langs karakterområdets nordlige grænse findes ved Trans det område, hvor isen fra sidste istid stansede (karakterområde 4). Hovedopholdslinjens grænse, terræn og landskabsmønstre har været afgørende for afgrænsning af karakterområderne på denne hovedstrækning. Figur 5-7. Kystlandskabet i karakterområdets nordlige del, hvor det lave klitlandskab beskyttes af forskellig hård kystbeskyttelse. Kystlandskabet i karakterområdets midterste del, hvor det lave klitlandskab beskyttes af forskellig hård kystbeskyttelse. I karakterområdet er det et vandløb, Dybbå, som er et karaktergivende element. Åen løber i bunden af en markant ådal med stejle skråninger, som løber ud i Vesterhavet. Udover vandløbet findes en del søer og vandhuller i området. Strandplanet er karakteriseret ved en brændingsrevle omkring 6 m vanddybde og en strandrevle længere inde på det indre strandplan. Størrelsen og beliggenheden af disse revler kan dog variere igennem året og

fra år til år (Figur 5-8).

Figur 5-8. Kystprofil opmålt i 2017 ved Fjaltring.

Tabel 5-4. Beskrivelse af naturgeografisk grundlag i karakterområde 6.

Stationering	Beskrivelse
41,6 – 56,4	Karakterområde 6, Thorsmindetangerne, er en smal nord-sydgående strimmel land, en tange, fra Fjaltring til Bjerghuse ved Fjand som overvejende består af marin flade og klitter. Det bagvedliggende marine forland har karakter af et drænet engareal. Tangens vestlige del udgøres af et kystlandskab, mens den østlige del fremtræder med flade, ekstensive og drænedede engarealer. Tangen er dannet som resultat af havets bølger og et materialeoverskud ved en kombination af sedimenttransport på langs og tværs af kysten, og består derfor hovedsageligt af varierende kornstørrelser indenfor sandfraktionen. Derudover er der observeret strandvolde på forstranden som kommer til udtryk som små langstrakte volde.

Figur 5-9. Kysteroderet klitter med forstrand.

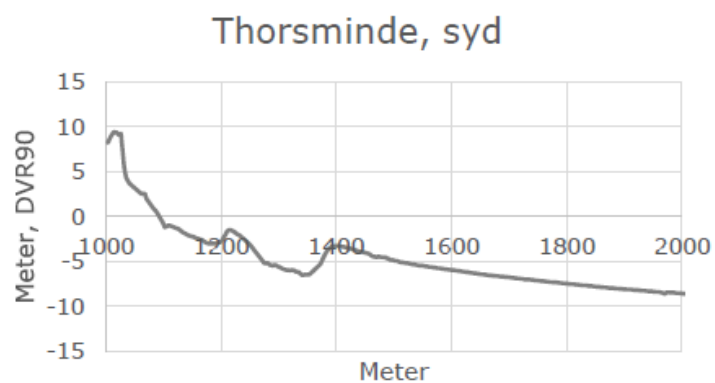

Figur 5-10. Repræsentativt foto af drænedengarealer langs fjorden; her set fra Bøvlingbjerg.

Karakterområdet er midt på strækningen delt af indløbet til Thorsminde, hvor indsejlingskanalen bliver kunstigt udgravet. Havnen i Thorsminde er beskyttet af bølgebrydere og skråningsbeskyttelse. Som følge af øget erosion af tangerne ved Thorsminde i karakterområdet blev der fra 1941-1947 bygget et dige bag ved klitterne fra Fjand til Fjaltring. Det kunstigt anlagte dige er i dag smeltet sammen med den eksisterende klit, så de i dag fremstår som én naturlig klit i landskabet.

Tangen fungerer desuden som naturligt dige for det bagvedliggende – mod øst – fjord-, eng- og marskområde i Nisum Fjord.

Strandplanet ud for Thorsmindetangen er karakteriseret ved en brændingsrevle omkring 6 m vanddybde og en strandrevle længere inde på det indre strandplan. Størrelsen og beliggenheden af disse revler kan dog variere igennem året og fra år til år (Figur 5-11).

Figur 5-11. Kystprofil opmålt i 2017 ved Thorsminde syd. Den nordlige del har tilsvarende profil.

5.2. Kulturgeografisk grundlag

Det kulturgeografiske grundlag for de tre karakterområder er beskrevet i Tabel 5-5 til Ta

Tabel 5-7.

Tabel 5-5. Kulturgeografisk grundlag for karakterområde 4 mellem st. 31,8 – 37,4.

Kulturgeografi	Beskrivelse
Arealanvendelse	Her henvises til beskrivelsen af <i>Arealanvendelse</i> for karakterområde 4 i kapitel 4.2.
Bebyggelse	Her henvises til beskrivelsen af <i>Bebyggelse</i> for karakterområde 4 i kapitel 4.2.
Infrastruktur	Her henvises til beskrivelsen af <i>Infrastruktur</i> for karakterområde 4 i kapitel 4.2.
Kystbeskyttelse	Her henvises til beskrivelsen af <i>Kystbeskyttelse</i> for karakterområde 4 i kapitel 4.2.

Tabel 5-6. Kulturgeografisk grundlag for karakterområde 5 mellem hovedstrækningens st. 37,4 – 41,6.

Kulturgeografi	Beskrivelse
Arealanvendelse	I karakterområde 5 findes langs kysten en smal strand, som støder op til en lav kystklint mod nord og et smalt, relativt lavt klitlandskab mod syd. Langs det smalle klitlandskab og den lave kystklint ligger et jordbrugslandskab med store ejendomme med store, regulære markflader, der vidner om god bonitet. Landskabet fremtræder relativt træløst, og beplantning er salt- og vindpåvirket. Den primære beplantning er knyttet til ejendommenes haver. Landskabet fremtræder meget åbent og med få rumskabende elementer. Ejendommene er primært placeret langs vejene. Jordbrugslandskabets mønstre er udover ejendomsstrukturen defineret af et vandløb, Dybå, som løber på skrå til kysten. Markstrukturen i landskabet har været stabil, hvilket ses ved sammenligning mellem nyere luftfotos og høje målebordsblade¹. I den nordlige del af karakterområdet ligger Fjaltring Ferieby, som udgør områdets eneste sommerhusområde. Langs kysten opleves et rekreativt præg, som særligt er fokuseret omkring hofde Q, hvor der bl.a. afholdes forskellige former for arrangementer samt er bade- og surfmuligheder.

¹ De høje målebordsblade er topografiske kort, som blev produceret i mellem 1842-1899. Kortene blev udarbejdet til militærbrug.

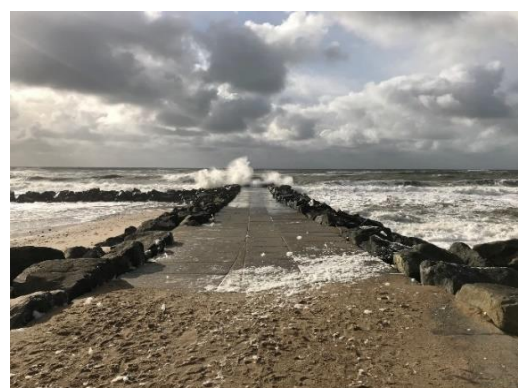
Bebyggelse	Karakterområdets primære bebyggelsestype er store landbrugsejendomme, som fortrinsvis ligger langs vejene og langs de større vandløb. I området findes en del egnskarakteristiske strandgårde, hvilke bl.a. ses langs Rubyvej. Centralt i området findes byen Fjaltring i det flade, åbne jordbrugslandskab. Byen mest fremtrædende element er Fjaltring Kirke. Den hvide kirke er fra 1100-tallet, og har et højt spir fra 1700-tallet. En gang lå kirken midt i dens sogn, men kysterosion har gennem tiden fjernet halvdelen af sognet. Langs kysten ligger bunkere som spredte kulturhistoriske landskabselementer. Bunkernes fremtræden i landskabet er under kraftig indvirkning fra den dynamiske kystudvikling, og både havvand og sand ændrer over tid de kulturhistoriske elementers visuelle fremtræden i kystlandskabet.
Infrastruktur	I den afgrænsede del af karakterområdet forløber Thorsmindevej. Derudover findes en række mindre veje, hvoraf en del er befæstet med grus.
Kystbeskyttelse	Langs hovedstrækningen har der været stor erosion af kysten samtidig med, at der blev skabt nye klitter, som dermed reducerede landbrugsarealerne. I 1934 blev høfde Q ved Fjaltring anlagt, og nord for denne høfde blev i 1959-1962 etableret høfderne L-P. Efter høfderne ved Fjaltring blev bygget, opstod stor læsideerosion af kysten syd for høfde Q, op til 10 m om året. For at beskytte kysten blev der derfor i 1980'erne bygget bølgebrydere og skråningsbeskyttelse på strækningen, samtidig med at sandfodringen blev taget i brug.

Jordbrugslandskab syd for Fjaltring med store, åbne markfronter. I baggrunden ses kystklitter.

Fjaltring sogns karakteristiske bebyggelse. I bagved ses den lave klitrække (tv. på foto).

Fjaltring by set fra vest, hvor kirken udgør et vartegn i det åbne landskab.

Høfde Q.

Figur 5-12. Fotos af kulturgeografiske nøgleelementer inden for karakterområde 5.

Tabel 5-7. Kulturgeografisk grundlag for karakterområde 6 mellem hovedstrækningens st. 41,6 – 56,4.

Kulturgeografi	Beskrivelse
Arealanvendelse	Karakterområde 6 er karakteriseret af nærheden til Vesterhavet og Nisum Fjord samt den smalle tanges arealanvendelse, som i høj grad er forbundet med menneskers regulering af den naturlige kystdynamik. Fra vest mod øst består tangens landskab af sandstrand, en smal klitrække, dige, landevej 181 og flade, ekstensive strandenge langs fjorden. Langs kysten og den smalle klitrække er i 1941-1949 opført et dige bevokset med græsser, der visuelt fremtræder som en del af den smalle klitrække, og som bl.a. sikrer adgangen til fiskerihavnen Thorsminde³³ og beskytter mod oversvømmelse. På de flade strandenge findes søer og drængrøfter, hvor de øst-vest-gående grøfter vidner om afvanding af engene. Igennem tiden har der desuden været storstilede planer for landindvinding og tørlægning af Nisum Fjord. Når vinterstorme presser på fra vest, kan fjordens vand stige op over engene og op til den gennemgående landevej 181. Strandengene fremtræder afgræssede og med aflange markstrukturer mellem fjorden og landevejen. Bevoksning er meget sparsom.
Bebyggelse	Inden for karakterområdet findes ganske få spredte bygninger i det åbne land, som hovedsageligt er knyttet til afgrænsning af engene. Derimod findes centralt på tungen fiskerihavnen Thorsminde, hvor der er et udløb med sluseanlæg fra Nisum Fjord til mindre fartøjer³³. Sluseanlægget fra 1931 blev omdrejningspunkt for en udvikling af Thorsminde, da det i dag rummer en moderne fiskerihavn, der leverer en del af de danske konsumfisk. Thorsminde havnebassiner er beliggende bagved den smalle klitrække, og der er langs byen kystbeskyttelse med både skråningsbeskyttelse og bølgebrydere.

Infrastruktur	Øst for kystbeskyttelsesdiget/klitten forløber landevej 181 Klitvej/Vesterhavsgade/Torsmindevej, der som et linjeformet element opdeler klitlandskabet med strandengene. Vejen er med dens nuværende forløb etableret i 1941-1949, samtidig med diget, og skaber forbindelse på langs af tangen. Vejen tilsandes med fygesand fra klitterne, hvilket giver anledning til trafikale problemer. Fygesandet afgraves og udlægges på stranden op mod klitforkanten.
Kystbeskyttelse	Klitterne på Thorsmindetangerne beskytter området omkring Nissum Fjord mod oversvømmelse under en storm. Før i tiden har Vesterhavets bølger og strøm eroderet ca. 2-6 mstrand og klit om året, og efterhånden var klitterne på tangerne blevet så smalle, at der var risiko for gennembrud under en storm. Derfor blev der i 1941-49 bygget et dige bag klitterne på tangerne fra syd for Fjaltring til Fjand. I november 1981 skete en kraftig storm, som medførte et overløb over klitterne, som oversvømmede det bagvedliggende landskab, herindunder sommerhusområdet Bjerghuse, samt Thorsminde. Efter stormen blev klitten/diget lige syd for indsejlingen til Thorsminde og på tangerne forstærket med 10,4 km skråningsbeskyttelse i alt. Syd for indsejlingen er der desuden anlagt bølgebrydere for at mindske læsideerosion. Indsejlingen til Thorsminde Havn sander jævnligt til. Sandet fjernes og bliver efterfølgende anvendt til strandfodring og kystnær fodring. Sandet fjernes og transporteres blandt andet til stranden syd for Thorsminde. Sandfodringen har standset tilbagerykningen af kysten på tangerne.

Thorsminde fiskerihavn, som er omkranset af kystbeskyttelse.

Fast kystbeskyttelse omkring Thorsminde fiskerihavn.

Toppen af diget mellem kysten og strandengene. Landevej 181 forløber ved foden af diget.

Overgangen mellem diget (tv.), landevejen og strandengene set mod nord.

Figur 5-13. Fotos af kulturgeografiske nøgleelementer inden for karakterområde 6.

5.3. Rumlig-visuelle forhold

I Tabel 5-8 til Tabel 5-10 beskrives de karaktergivende rumlige forhold og særlige visuelle oplevelsesmuligheder langs hovedstrækning 4.

Tabel 5-8. Rumlig-visuelle forhold i karakterområde 4 mellem st. 31,8 – 37,4.

Stationering	Beskrivelse
31,8 – 37,4	Her henvises til beskrivelsen af de rumlige-visuelle forhold for karakterområde 4 i kapitel 4.3.

Tabel 5-9. Rumlig-visuelle forhold i karakterområde 5 mellem st. 37 – 41,6.

Stationering	Beskrivelse
37,4 – 41,6	Langs kysten findes begrænset visuelt samspil på tværs af klitrækken. Langs de dele af strækningen, hvor der er synlig skråningsbeskyttelse, forstærkes afgrænsningen mellem strand og bagvedliggende landskab. Dette gælder omtrent halvdelen af skråningsbeskyttelsen i dette karakterområde, hvorimod resten er dækket af sand og derfor ikke synlige i landskabet. Samspillet med de øvrige faste kystbeskyttelseselementer tilfører i høj grad kystlandskabet et antropogent præg, hvor klitterne har et begrænset naturligt udtryk. I det meget åbne jordbrugslandskabet opleves meget få rumskabende elementer, som primært er terræn omkring vandløb og den relativt lave klitrække langs kysten. Derudover dominerer vindmøllerne i testcenter Høvsøre, som er beliggende mellem Høfde Q og Bøvling Klit, landskabet visuelt og giver området et teknisk præg.

Kystlandskabets lave klitter og eroderede strand set fra hofde Q.

Stor landbrugsejendom i det åbne jordbrugslandskab på smeltevandssletten med vindmøller i baggrunden.

Figur 5-14. Rumlig-visuelle forhold ved karakterområde 5.

Tabel 5-10. Rumlig-visuelle forhold for karakterområde 6 mellem hovedstrækningens st. 41,6 – 56,4.

Stationering	Beskrivelse
41,6 – 56,4	Fra stranden og toppen af diget er der vide udsigter langs tangens kystlinje, hvilket ses på Figur 5-15. Udsynet langs tangens kystlinje brydes omkring Thorsminde by. Fra toppen af diget er der desuden vide udsigter til strandengene, Nissum Fjord og de store vindmøller ved testcenter Høvsøre. Diget udgør derimod en lukket afgrænsning på langs af tangen, som hindrer visuelle udsyn til og fra kysten, hvilket ses på Figur 5-13. Samtidig medfører diget som rumskabende element, at trafikanter på landevej 181 har en forstærket sigtelinje langs diget og den flade tange.

Udsyn langs tangens strand og den forholdsvis smalle klitrække set mod syd.

Udsyn fra diget og klitrækkens top over strandengene med drængrøfter og Nissum Fjord.

Figur 5-15. Rumlig-visuelle forhold ved karakterområde 6.

Figur 5-16. Rumlig-visuelle forhold i karakterområde 6.

5.4. Opsummerende beskrivelse af landskabskarakter

På baggrund af den udførte landskabsanalyse opsummeres beskrivelsen af kystlandskabet langs hovedstrækning Trans - Thorsminde samlet set til:

For karakterområde 4 (st. 31,8 – 37,4) henvises til tidligere opsummerende beskrivelse af landskabskarakter i afsnit 4.4.

Karakterområde 5, mellem st. 37,4 – 41,6, karakteriseres landskabet som et kyst- og jordbrugslandskab. Langs kysten findes et relativt smalt, lavt klitlandskab med markant kystbeskyttelse, såsom hofde Q. Det smalle klitlandskab grænser mod øst op til et åbent, bølget jordbrugsmorænelandskab fra næstsidste istid (bakkeø) med store markflader og meget begrænset beplantning og bevoksning. Naturgrundlaget har afgørende betydning for jordbrugslandskabets fremtræden, hvor boniteten har muliggjort store ejendomme, der fortrinsvis er placeret langs vejene. Jordbrugslandskabets mønstre er udover terræn og ejendomsstrukturen defineret af en række vandløb.

Figur 5-18. Den nordlige del af karakterområde 5 med kyst og jordbrugslandskab, som er kystbeskyttet med hofder. Centralt på luftfotoet ses en klynge af bygninger, der er Fjaltring Ferieby³⁴.

Figur 5-17. Luftfotoets forgrund udgøres af hofde Q. Til venstre for hofden ses skråningsbeskyttelse, mens til højre ses bølgebrydere langs det lave, smalle klitlandskab. Bagved klitlandskabet ses det træløse jordbrugslandskab på en bakkeø.

Mellem st. 41,6 – 56,4 karakteriseres landskabet som en smallere tange (karakterområde 6), der består af marin flade, klitter og et bag bagvedliggende marint forland, som er opdelt af et dige og en landevej. De linjeformede og nordsyd-gående elementer opdeler visuelt det smalle klitlandskab og de ekstensive, afgræssede strandenge langs Nisum Fjord. Centralt på tangen findes fiskerihavnebyen Thorsminde, som igennem tiden er kystbeskyttet med skråningsbeskyttelse, bølgebrydere og sandfodring. Der er ligeledes blevet sandfodret langs tangerne siden 1980'erne.

Figur 5-19. Centralt på Thorsminde Tange ligger Thorsminde by. Byen har strukturerede bebyggelsesmønstre langs den gennemgående vej og havnen. Luftfotoet viser desuden den tydelige opdeling af tangen i en strandvoldskyst og ekstensive arealer langs Nisum Fjord³⁵.

Figur 5-20. Thorsminde Tange med den skarpe visuelle opdeling af landskabet af kystbeskyttelsesdige og landevej. De lineære elementer står i kontrast til strandvoldskysten og strandengene, som begge undergår en dynamisk udvikling og dermed får bløde landskabsformer³⁶.

6. Hovedstrækning 5 – Thorsminde – Husby Klitplantage

Landskabsanalysens skrivebordsanalyse og feltarbejde har vist, at kystlandskabet langs hovedstrækningen Thorsminde - Husby består af dele af to landskabelige helheder – karakterområde 6 og 7, hvis udstrækning langs hovedstrækningen fremgår af Tabel 6-1.

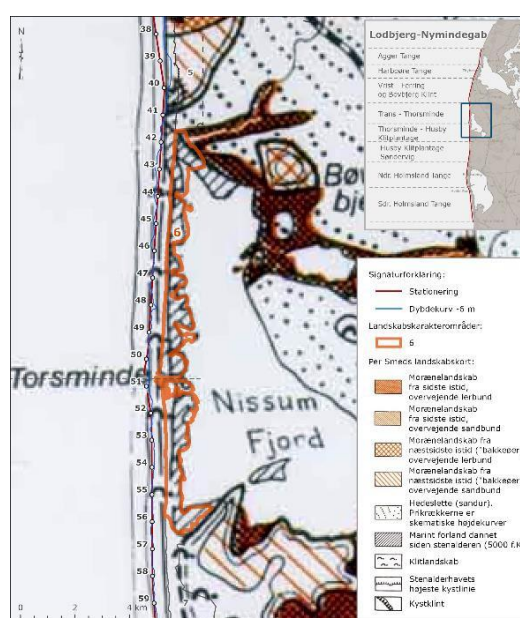
Tabel 6-1. Afgrænsende karakterområder langs hovedstrækning Thorsminde – Husby Klitplantage.

Stationering	Karakterområde
41,6 – 56,4	Karakterområde 6 – Thorsminde Tange mellem Vesterhavet og Nissum Fjord
56,4 – 114,4	Karakterområde 7 – Sammenhængende klitlandskab mellem Husby Klit og Nyminddegab

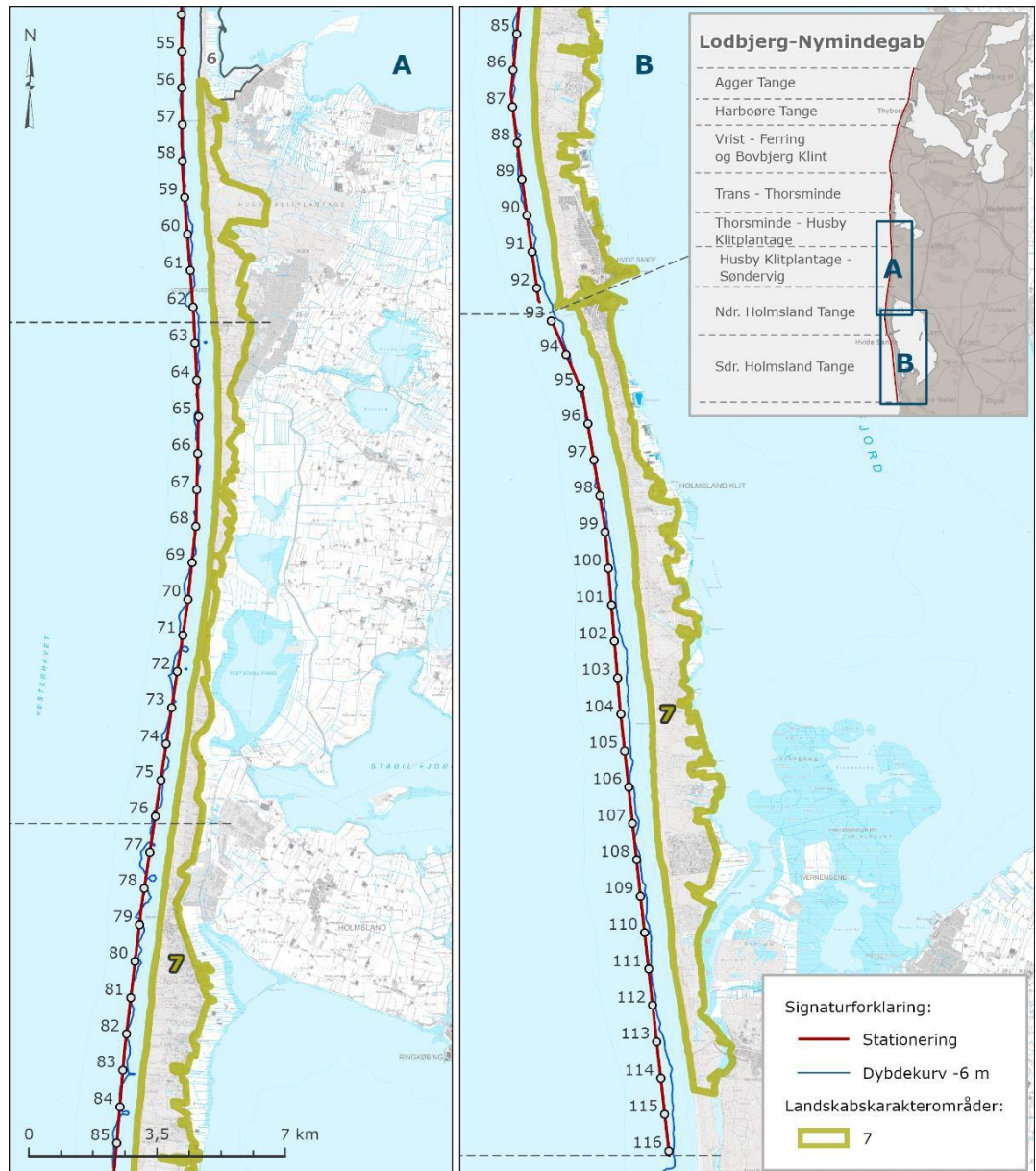
Afgrænsning af de to karakterområder fremgår desuden af Figur 6-1 og Figur 6-3.

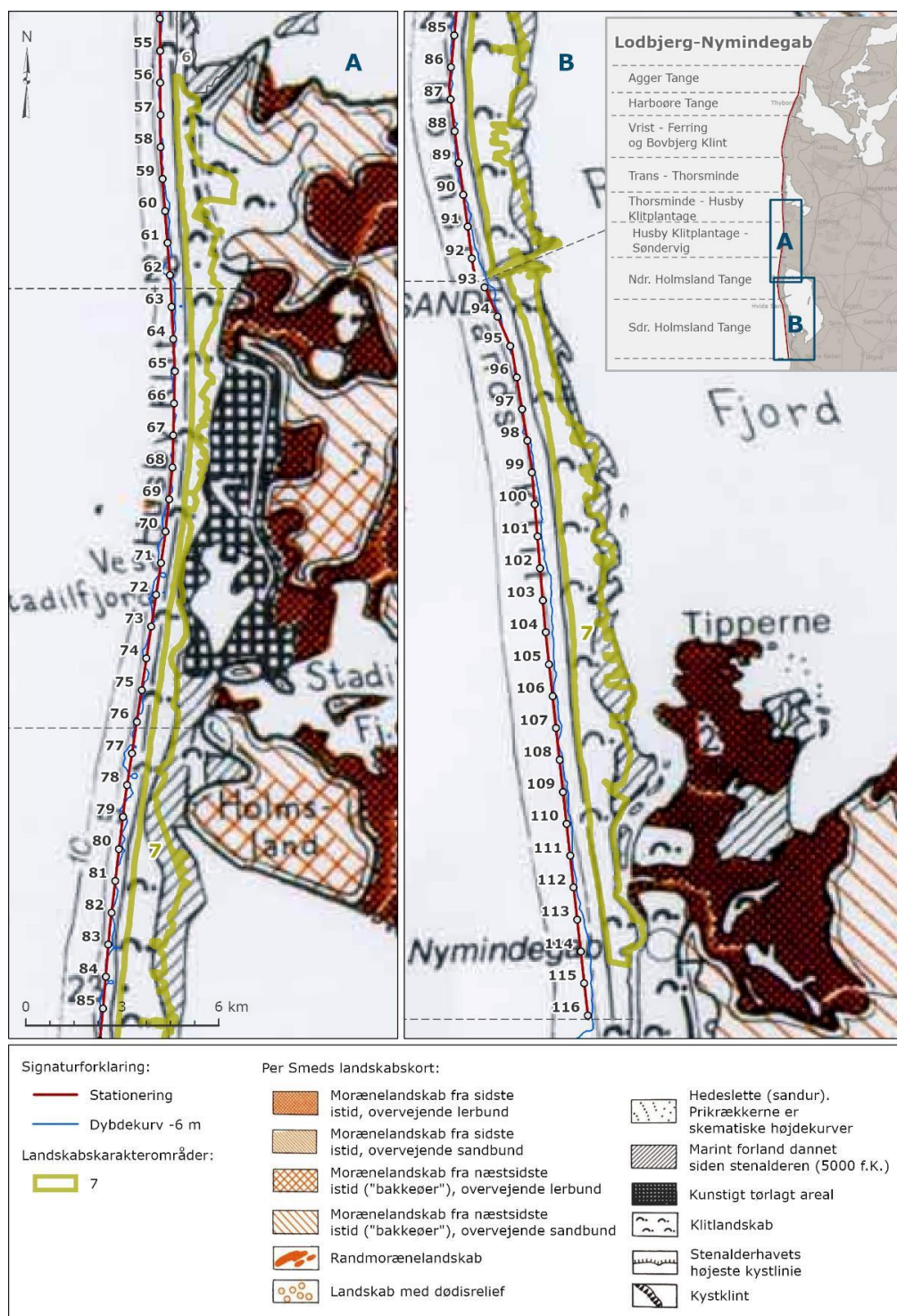
Figur 6-1. Afgrænsning af karakterområde 6 for Thorsmindetangen mellem Vesterhavet og Nissum Fjord/Bøvling Fjord.

Figur 6-2. Afgrænsning af karakterområde 6 på landskabskort med landskabsdannelser⁴.

Figur 6-3. Afgrænsning af karakterområde 7 for et sammenhængende klitlandskab mellem Husby Klit og Nymindesø.

Figur 6-4. Afgrænsning af karakterområde 7 på landskabskort med landskabsdannelser⁴.

I de følgende afsnit 6.1 til 6.3 beskrives grundlaget for den konkrete afgrænsning af karakterområderne, og afsnittene er systematisk opbygget i beskrivelsen af de undersøgte delelementer fra den anvendte kystlandskabskarakteranalyse. Beskrivelsen af karakterområderne opsummeres i afsnit 6.4.

6.1. Naturgeografisk grundlag

Det naturgeografiske grundlag for landskabet langs hovedstrækning 5 er for de to karakterområder analyseret og beskrevet i Tabel 6-2 til Tabel 6-3. Karakterområdernes

geomorfologi fremgår af Figur 6-2 og Figur 6-4.

Tabel 6-2. Beskrivelse af naturgeografisk grundlag i karakterområde 6.

Stationering	Beskrivelse
41,6 – 56,4	Her henvises til den naturgeografisk beskrivelse af karakterområde 6 i kapitel 5.1.

Tabel 6-3. Beskrivelse af naturgeografisk grundlag i karakterområde 7.

Stationering	Beskrivelse
56,4 – 114,4	Karakterområde 7 er et langt, smalt nord-sydgående landskab, fra Fjand til Nymindegab som overvejende består af to naturgeografiske landskabstyper: Strandvoldskyst med forstrand og marint forland overlejret af et klitlandskab^{4,3738}. I den sydlige del af karakterområdet udgør det den vestlige del af en tange, som er betegnet Holmsland Tange. Tangen, strandvoldskysten og det marine forland er dannet som et resultat af havets bølger og et stort materialeoverskud fra de glacielle smeltevandsaflejringer³⁹, der er omlejret ved en kombination af sedimenttransport på langs og tværs af kysten. Sedimentet består hovedsageligt af varierende kornstørrelser inden for sandfraktionen³⁷. Ifølge geologiske undersøgelser, udført af GEUS (De Nationale Geologiske Undersøgelser for Danmark og Grønland), fremgår det, at den nordlige del af Holmsland Klit er dannet i forbindelse med overskylsprocesser⁴⁰. Dette indikerer en kystnormal sedimenttransport, og dermed at Holmsland Klit oprindeligt er dannet som en barriereø. Det formodes, at de forhold, som forefindes ved den nordlige del af Holmsland Klit, også er gældende for den sydlige del. Således er Sønderklit og Tippeland opstået som barriereøer. Senere er den kystparallelle strøm blevet dominerende og har styret de kystmorfologiske processer, så Holmsland Klit er blevet omformet til en tange. Tangens historiske tilvækst kan følges som en række fremspring ind i landet, der tolkes som krummoddespidser⁴¹. På forstranden observeres strandvolde som lave, langstrakte volde. Strandvoldene kan blive flere meter høje i områder med stor bølgeenergi. Når strandvoldene når en vis størrelse, vil de ikke længere blive oversvømmet, og æoliske² processer vil flytte sediment med den fremherskende vindretning. Et område med flyvesand og et rigt relief med mange småbakker og stejle skrænter bliver dannet øst for kystlinjen³⁷. Klitternes maksimale størrelse når en højde på ca. 25 m. Området er således et klitlandskab, som overlejrer det marine forland i størstedelen af karakterområdet. Klitlandskabet består, med enkelte undtagelser, ikke længere af aktive klitter, da det er dækket af vegetation, som holder på sedimentet. I området omkring Skodbjerge ved stationering 99-105 findes aktive klitter, hvor der på ortofotos ses en fortsat tydelig transport af sedimenter ind i landet.

² Æolisk geomorfologi er, landskaber dannet af vinden, herunder klitter.

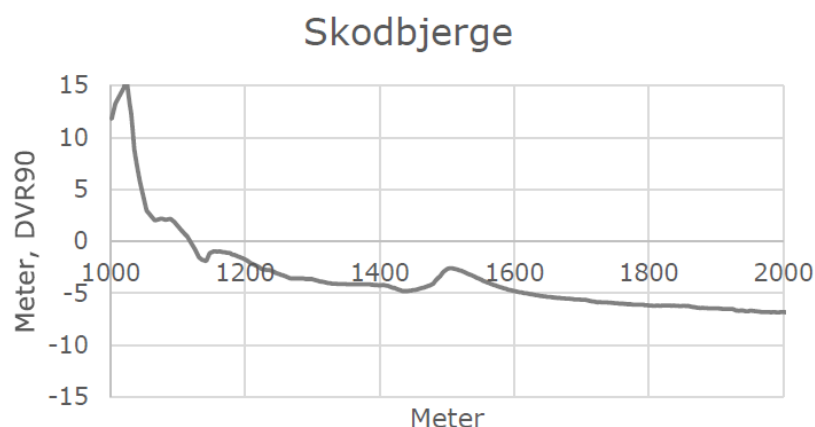
Karakterområdet er midt på Holmsland Tange delt af indløbet til Hvide Sande, hvor indsejlingskanalen løbende bliver kunstigt udgravet for at holde kanalen åben. Havnen i Hvide Sande er beskyttet af ydermoler.

Selve Holmsland Tange fungerer desuden som naturligt dige for det bagvedliggende fjord-, eng- og marskområde øst for karakterområdet.

Syd for Hvide Sande er kystbeskyttelse nødvendig for at undgå oversvømmelse, og der er etableret bølgebrydere. Realisering af indsejling til Hvide Sande medførte læsideerosion syd for byen til Årgab, og kraftig kysttilbagerykning betød, at der i 1973 blev påbegyndt sandfodring. Derudover blev der i 1983-1989 ved Årgab anlagt 17 bølgebrydere.

Den gennemsnitlige årlige kysttilbagerykning langs strækningen, hvis der ikke kystbeskyttes, varierer fra 0-4 m. Da der på nuværende tidspunkt bliver kystbeskyttet, er der ingen tilbagerykning. Uden tiltag vil erosionen være størst ved Årgab syd for Hvide Sande. Ved delstrækning Gl. Bjerregård og Nymindegab er en kystfremrykning på ca. 0,5-1 m pr. år.

Strandplanet er karakteriseret ved en brændingsrevle omkring 5-6 mvanddybde og en strandrevle længere inde på det indre strandplan (Figur 6-5). Størrelsen og beliggenheden af disse revler kan dog variere igennem året og fra år til år.

Figur 6-5. Kystprofil opmålt i 2017 ved Skodbjerge.

6.2. Kulturgeografisk grundlag

Det kulturgeografiske grundlag for de to karakterområder er beskrevet i Tabel 6-4 og Tabel 6-5.

Tabel 6-4. Kulturgeografisk grundlag for karakterområde 6 mellem st. 41,6 – 56,4.

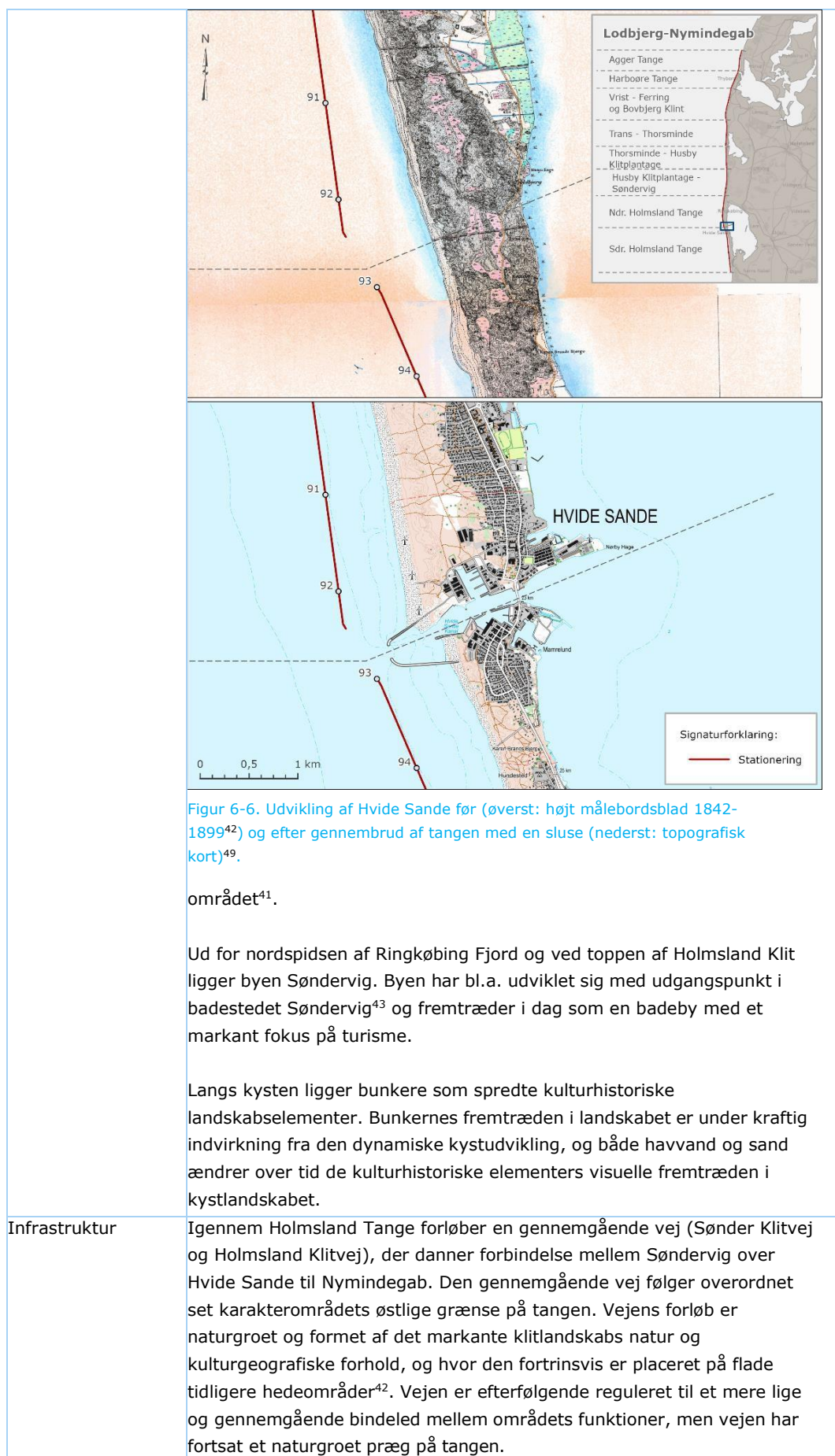
Kulturgeografi	Beskrivelse
Arealanvendelse	Her henvises til beskrivelsen af <i>Arealanvendelse</i> for karakterområde 6 i kapitel 5.2.
Bebyggelse	Her henvises til beskrivelsen af <i>Bebyggelse</i> for karakterområde 6 i kapitel 5.2.

Infrastruktur	Her henvises til beskrivelsen af <i>Infrastruktur</i> for karakterområde 6 i kapitel 5.2.
Kystbeskyttelse	Her henvises til beskrivelsen af <i>Kystbeskyttelsen</i> for karakterområde 6 i kapitel 5.2.

Tabel 6-5. Kulturgeografisk grundlag for karakterområde 7 mellem st. 56,4 – 114,4.

Kulturgeografi	Beskrivelse
Arealanvendelse	I karakterområde 7 karakteriserer nærheden til Vesterhavet områdets primære arealanvendelse, som udgøres af et sammenhængende ekstensivt bånd af klitlandskaber langs kysten med spredte sommerhusområder og enkelte byer. Vesterhavets og vestenvindens indvirkning på tangen har med de naturlige dynamikker formet landskabet og naturindholdet samt haft afgørende betydning for arealanvendelsens mønstre og strukturer i landskabet, herunder placering af bebyggelse og grønne landskabselementer. Bebyggelse er igennem tiden placeret i flade landskaber på læsiden af klitterne, hvor arealerne tidligere bestod af hede⁴². I området findes meget få beplantninger, søer og vandløb. Igennem hele området findes en række bakketoppe, som er betegnet bjerge.

Bebyggelse	Områdets bebyggelse præges af spredte ejendomme og sommerhusområder samt byerne Hvide Sande og Søndervig. Karakterområdets få, spredte beboelsesejendomme er fortrinsvis knyttet til jordbrugsmæssig anvendelse og nærheden til havet og fjorden. Der findes enkelte karakteristiske enkeltgårde, som var knyttet til hedeopdyrkningens pionerområder. Derudover forekommer primært vejbebyggelser. I den sydlige del af området findes enligt beliggende husmandssteder med røde tegl og stråtag, hvis arkitektur, materialer, farver og placering vidner om indpasning til det omgivende landskab. I klitlandskabet findes en række sommerhusområder, der fortrinsvis er placeret i sammenhængende bånd i landskaber med fladt hedelandskab eller mindre klitter. Beplantning er begrænset i området, og sommerhusområderne har på trods af placeringen imellem klitterne en overvejende tydelig fremtræden. Sommerhusene udgør et fremherskende karaktertræk i området, da der igennem hele området findes hyppige klynger af sommerhuse, der fortrinsvis er placeret i tilknytning til den gennemgående landevej, og hvorfra de er udbygget ud mod kysten. Langs Vestkysten har grupper af sommerhuse karakter af sommerkolonier eller feriebyer, som sætter et meget kraftigt præg på arealanvendelsen af karakterområdets lokale landskab, hvilket særligt gør sig gældende i sommerhalvåret. Midt på tangen ligger byen Hvide Sande, som er omkranset af klitter, og med dens fiskerihavn udgør et centralt knudepunkt i kystlandskabet. Byen opstod ved, at der efter flere forsøg i 1929-30 med sluser blev skabt forbindelse mellem Vesterhavet og Ringkøbing Fjord. Sluseanlægget regulerer vandstanden i fjorden og er sikret mod tilsanding af en læmole. Efter etablering af slusen blev Hvide Sande Havn anlagt i 1933-34 og hører i dag til en af landets største fiskerihavne¹¹⁹. Etablering af havnen har haft afgørende betydning for nærområdets udvikling, og byen fremtræder i dag som en moderne havneby. Før etablering af havnen boede fiskerne i fiskerboder i klitterne, hvis lyng- og tangklædte tage gik helt ned til jorden. Fiskerne indvirkede på klitlandskabet ved deres forbrug af hjelme og marehalm til brændsel og foder, hvilket forstærkede sandflugt i
------------	--

Kystbeskyttelse	Holmsland Tangen beskytter området omkring Ringkøbing Fjord mod oversvømmelse under en storm. Langs hovedparten af tangen bliver der kystfodret hvilket har resulteret i at klitterne er så stærke, at der ikke er risiko for gennembrud under en storm på nuværende tidspunkt. Ved dele af kyststrækningen Gl. Bjerregård og Nymindegab er der kystfremrykning uden kystfodring, hvormed kystbeskyttelse ikke er nødvendigt. Realisering af indsejling til Hvide Sande medførte læsideerosion syd for byen til Årgab, og kraftig kystilbagerykning betød, at der i 1973 blev påbegyndt sandfodring. Derudover blev der i 1983-1989 ved Årgab anlagt 17 bølgebrydere.
-----------------	---

Enligt beliggende husmandssted i klitlandskabet, omgivet af høje hvidklitter.

Karaktergivende sommerhusområde ved Skodbjerg.

Bunkeranlæg udgør kulturhistoriske landskabslementer på stranden.

Graffiti-bemalet bunkeranlæg ved vand- og vinderoderede tværklitter.

Figur 6-7. Fotos af kulturgeografiske nøgleelementer inden for karakterområde 7.

6.3. Rumlig-visuelle forhold

I Tabel 6-6 til Tabel 6-7 beskrives de karaktergivende rumlige forhold og særlige visuelle oplevelsesmuligheder langs hovedstrækning 5.

Tabel 6-6. Rumlig-visuelle forhold for karakterområde 6 mellem st. 41,6 – 56,4.

Stationering	Beskrivelse
41,6 – 56,4	Her henvises til kapitel 5.3 for Rumlige og visuelle forhold for karakterområde 6.

Tabel 6-7. Rumlig-visuelle forhold for karakterområde 7 mellem st. 56,4 – 114,4.

Stationering	Beskrivelse
56,4 – 114,4	Fra stranden forekommer ingen visuel sammenhæng på tværs af klitterne til det bagvedliggende landskab. Fra de flade, homogene strande er derimod vide udsigter på langs af kysten. Fra toppen af klitterne forekommer der derimod vide udsigter ud over havet, til stranden, på langs af kysten og til de bagvedliggende karakterområder. Ved Skodbjerge findes f.eks. markante, voluminøse klitter, hvorfra der forekommer vide udsigter over kystlandskabet og mod Tipperne og Hvide Sande. Ved st. 86,8 ligger Lyngvig Fyr, som er et 38 m højt fyrtårn fra 1906, som udgør et markant visuelt pejlemærke i klitlandskabet. Fra fyret findes vide udsigter over det omgivende landskab, og i klart vejr kan der fra tårnets top ses til Blåvandshuk Fyr i syd (ca. 55 km i fugleflugt) og Bovbjerg Fyr i nord (ca. 52 km i fugleflugt).

Der er ingen visuel sammenhæng mellem stranden og det bagvedliggende landskab. Udsigt til stranden (tv.) og udsyn fra stranden til det bagvedliggende landskab er ikke muligt i klitlandskabet (th.).

Der er derimod godt udsyn fra toppen af klitterne. Udsigt på langs af kysten set mod syd fra klit ved Skodbjerge (tv.) og udsigt mod bagvedliggende landskab set mod sydøst fra klit ved Skodbjerge (th.).

Lyngvig Fyr som visuelt vartegn og udsigtspunkt.

Figur 6-8. Rumlige og visuelle forhold i karakterområde 7.

6.4. Opsummerende beskrivelse af landskabskarakter

På baggrund af den udførte landskabsanalyse opsummeres beskrivelsen af kystlandskabet langs hovedstrækning 5 samlet set til:

For stationering 41,6 – 56,4 henvises til opsummeringen i afsnit 5.4 for karakterområde 6.

Mellem st. 56,4-114,4 karakteriseres landskabet af et langt sammenhængende bånd af strande og klitrækker i varieret skala og bredde (karakterområde 7). Naturgrundlaget har historisk set og i dag afgørende betydning for arealanvendelsen af landskabet, og der forekommer inden for karakterområdet en høj grad af konvergens mellem karakterområdets natur og kulturgrundlag. Derudover har placering af bebyggelse og infrastruktur en moderat grad af naturgroet oprindelse. I landskabet forekommer få, spredte ejendomme, mange

sommerhusområder og to byer, hvor Hvide Sande er skabt ved i markant omfang at gennembryde landskabets naturgrundlag, og derved skabe nye visuelle, landskabelige og funktionelle sammenhænge. Klitterne fremtræder primært med klitbevoksning, såsom marehalm, hjelme og græsser. Langs indersiden af tværklitterne fremtræder landskabet med lave klitter med lyng, marehalm, græsser og meget spredt bevoksning.

Figur 6-9. Kystlandskabet ved Hovvig set fra nordvest, hvor der ses en tydelig konvergens mellem det naturgeografiske grundlag (klitlandskabet) og det kulturgeografiske grundlag (rekreative sommerhusområder). Derudover ses den tydelige grænse mellem to særegne karakterområder⁴⁴.

Figur 6-10. Luftfotoet viser kystlandskabet omkring Hvide Sande taget mod syd fra Hvide sande Havn. Her ses kontrasten mellem bebyggelsen og den smallere tange med klitlandskabet.

Figur 6-12. Holmsland Tange set fra nordvest ved Tingodden. Luftfotoet viser områdets brede strande med bølgebrydere og det bagvedliggende sparsomt bevoksede klitlandskab med store sommerhusområder. Fotoets horisont udgøres af Ringkøbing Fjord⁵¹.

Figur 6-11. Kystlandskab ved Nymindesgab med brede strande og klitter, og hvor store, bagvedliggende sommerhusområder udgør et fremtrædende træk i området⁵⁰.

7. Hovedstrækning 6 – Husby Klitplantage – Søndervig

Landskabsanalysens skrivebordsanalyse og feltarbejde har vist, at kystlandskabet langs hovedstrækningen Husby Klitplantage - Søndervig består af dele af én landskabelig helhed, betegnet karakterområde 7, hvis udstrækning langs hovedstrækningen fremgår af Tabel 7-1.

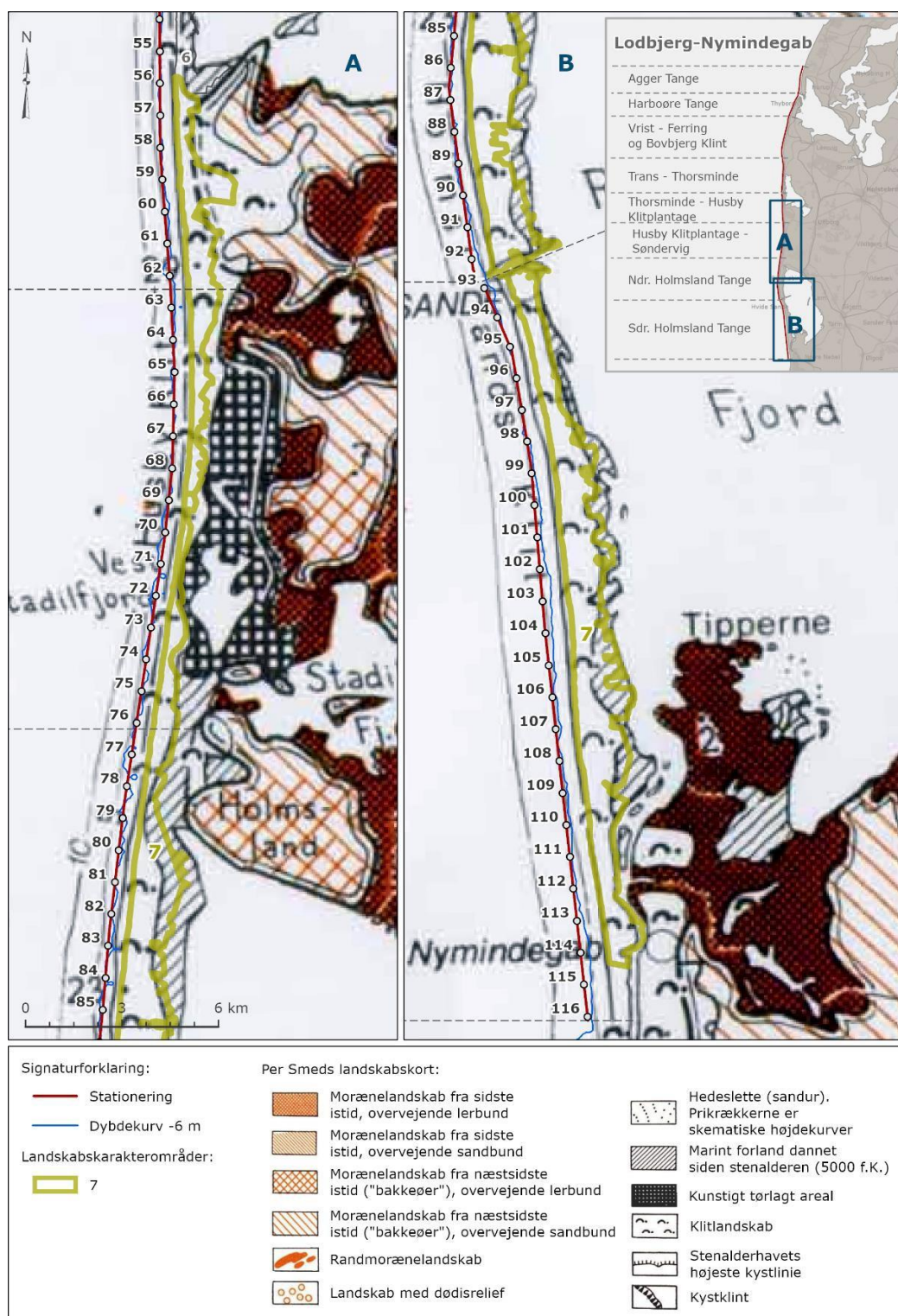
Tabel 7-1. Afgrænset karakterområde langs hovedstrækning 6.

Stationering	Karakterområde
56,4 – 114,4	Karakterområde 7 – Sammenhængende klitlandskab mellem Husby Klit og Nyminddegab

Afgrænsning af karakterområdet fremgår af Figur 7-1 og Figur 7-2.

Figur 7-1. Afgrænsning af karakterområde 7 for et sammenhængende klitlandskab mellem Husby Klit og Nyminddegab.

Figur 7-2. Afgrænsning af karakterområde 7 på landskabskort med landskabsdannelser⁴.

I de følgende afsnit 7.1 til 7.3 beskrives grundlaget for den konkrete afgrænsning af karakterområdet, og afsnittene er systematisk opbygget i beskrivelsen af de undersøgte delelementer fra den anvendte kystlandskabskarakteranalyse. Beskrivelsen af karakterområdet opsummeres i afsnit 7.4.

7.1. Naturgeografisk grundlag

Det naturgeografiske grundlag for landskabet langs hovedstrækning 6 er for karakterområdet analyseret og beskrevet i Tabel 7-2. Karakterområdernes geomorfologi fremgår af Figur 7-2.

Tabel 7-2. Beskrivelse af naturgeografisk grundlag i karakterområde 7.

Stationering	Beskrivelse
56,4 – 114,4	Her henvises til den naturgeografiske beskrivelse for karakterområde 7 i kapitel 6.1.

7.2. Kulturgeografisk grundlag

Det kulturgeografiske grundlag for karakterområde 7 er beskrevet i Tabel 7-3.

Tabel 7-3. Kulturgeografisk grundlag for karakterområde 7 mellem st. 56,4 – 114,4.

Kulturgeografi	Beskrivelse
Arealanvendelse	Her henvises til beskrivelsen af <i>Arealanvendelse</i> for karakterområde 7 i kapitel 6.2.
Bebyggelse	Her henvises til beskrivelsen af <i>Bebyggelse</i> for karakterområde 7 i kapitel 6.2.
Infrastruktur	Her henvises til beskrivelsen af <i>Infrastruktur</i> for karakterområde 7 i kapitel 6.2.
Kystbeskyttelse	Her henvises til beskrivelsen af <i>Kystbeskyttelse</i> for karakterområde 7 i kapitel 6.2.

7.3. Rumlig-visuelle forhold

Da hele hovedstrækning 6 er karakterområde 7 henvises til beskrivelsen af karakterområde 7 om *Rumlige og visuelle forhold* i afsnit 6.3.

7.4. Opsummerende beskrivelse af landskabskarakter

For opsummering af kystlandskabet langs hovedstrækning 6 henvises til den opsummerende beskrivelse af karakterområde 7 i kapitel 6.4.

8. Hovedstrækning 7 – Ndr. Holmsland Tange

Landskabsanalysens skrivebordsanalyse og feltarbejde har vist, at kystlandskabet langs hovedstrækningen Ndr. Holmsland Tange består af dele af én landskabelig helhed, betegnet karakterområde 7, hvis udstrækning langs hovedstrækningen fremgår af Tabel 8-1.

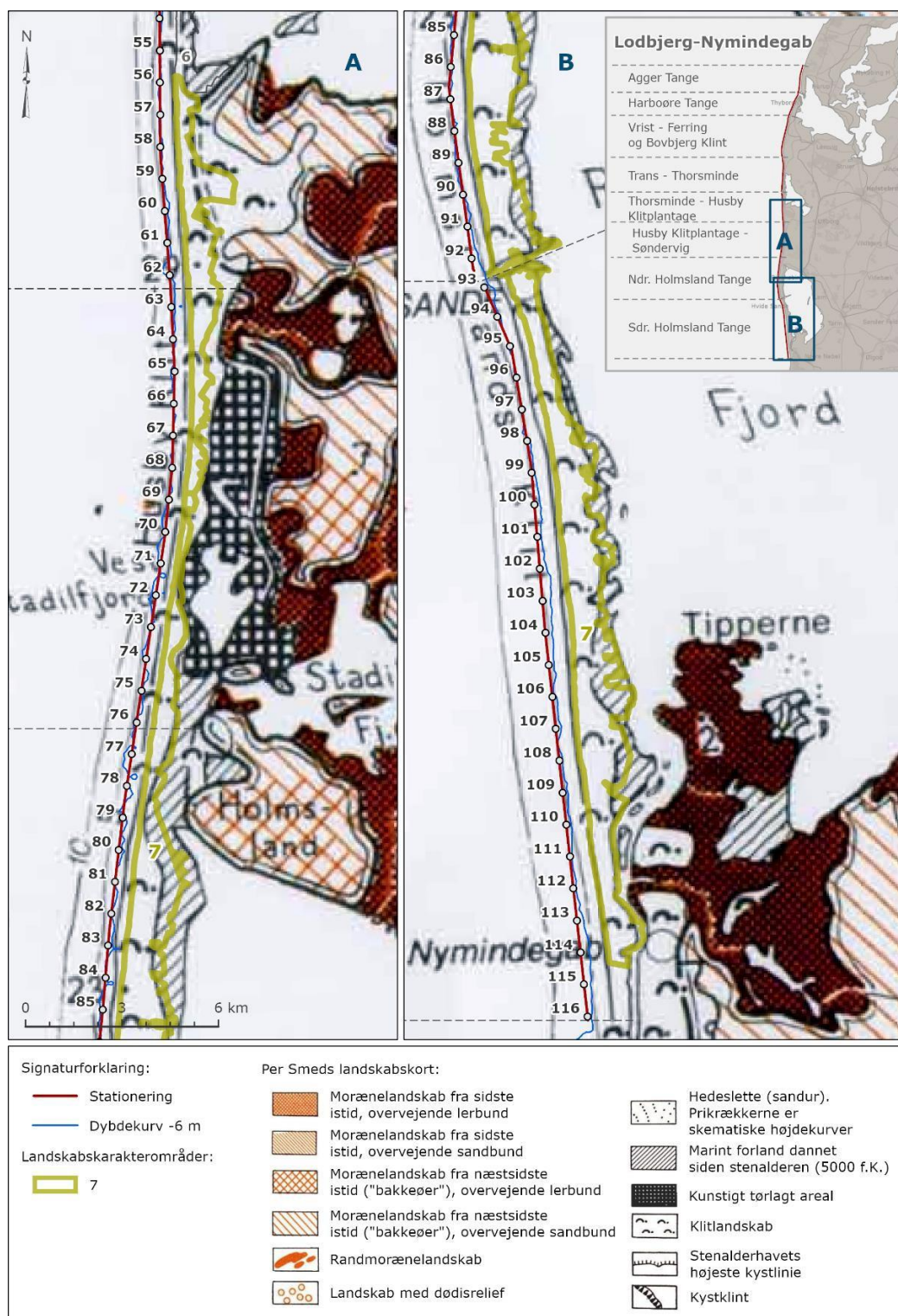
Tabel 8-1. Afgrænset karakterområde langs hovedstrækning 7.

Stationering	Karakterområde
56,4 – 114,4	Karakterområde 7 – Sammenhængende klitlandskab mellem Husby Klit og Nyminddegab

Afgrænsning af karakterområdet fremgår af Figur 8-1 og Figur 8-2.

Figur 8-1. Afgrænsning af karakterområde 7 for et sammenhængende klitlandskab mellem Husby Klit og Nyminddegab.

Figur 8-2. Afgrænsning af karakterområde 7 på landskabskort med landskabsdannelser⁴.

I de følgende afsnit 8.1 til 8.3 beskrives grundlaget for den konkrete afgrænsning af karakterområdet, og afsnittene er systematisk opbygget i beskrivelsen af de undersøgte delelementer fra den anvendte kystlandskabskarakteranalyse. Beskrivelsen af karakterområdet opsummeres i afsnit 8.4.

8.1. Naturgeografisk grundlag

Det naturgeografiske grundlag for landskabet langs hovedstrækning 7 er for karakterområdet analyseret og beskrevet i Tabel 8-2. Karakterområdernes geomorfologi fremgår af Figur 8-2.

Tabel 8-2. Beskrivelse af naturgeografisk grundlag i karakterområde 7.

Stationering	Beskrivelse
56,4 – 114,4	Her henvises til den Naturgeografiske beskrivelse af karakterområde 7 i kapitel 6.1.

8.2. Kulturgeografisk grundlag

Det kulturgeografiske grundlag for karakterområde 7 er beskrevet i Tabel 8-3.

Tabel 8-3. Kulturgeografisk grundlag for karakterområde 7 mellem st. 56,4 – 114,4.

Kulturgeografi	Beskrivelse
Arealanvendelse	Her henvises til beskrivelsen af <i>Arealanvendelse</i> for karakterområde 7 i kapitel 6.2.
Bebyggelse	Her henvises til beskrivelsen af <i>Bebyggelse</i> for karakterområde 7 i kapitel 6.2.
Infrastruktur	Her henvises til beskrivelsen af <i>Infrastruktur</i> for karakterområde 7 i kapitel 6.2.
Kystbeskyttelse	Her henvises til beskrivelsen af <i>kystbeskyttelse</i> for karakterområde 7 i kapitel 6.2.

8.3. Rumlig-visuelle forhold

Se beskrivelsen af de Rumlige og visuelle forhold for karakterområde 7 i kapitel 6.3.

8.4. Opsummerende beskrivelse af landskabskarakter

For opsummering af kystlandskabet langs hovedstrækning 6 henvises til den opsummerende beskrivelse af karakterområde 7 i kapitel 6.4.

9. Hovedstrækning 8 – Sdr. Holmsland Tange

Landskabsanalysens skrivebordsanalyse og feltarbejde har vist, at kystlandskabet langs hovedstrækningen Sdr. Holmsland Tange består af dele af én landskabelig helhed, betegnet karakterområde 7, hvis udstrækning langs hovedstrækningen fremgår af Tabel 9-1.

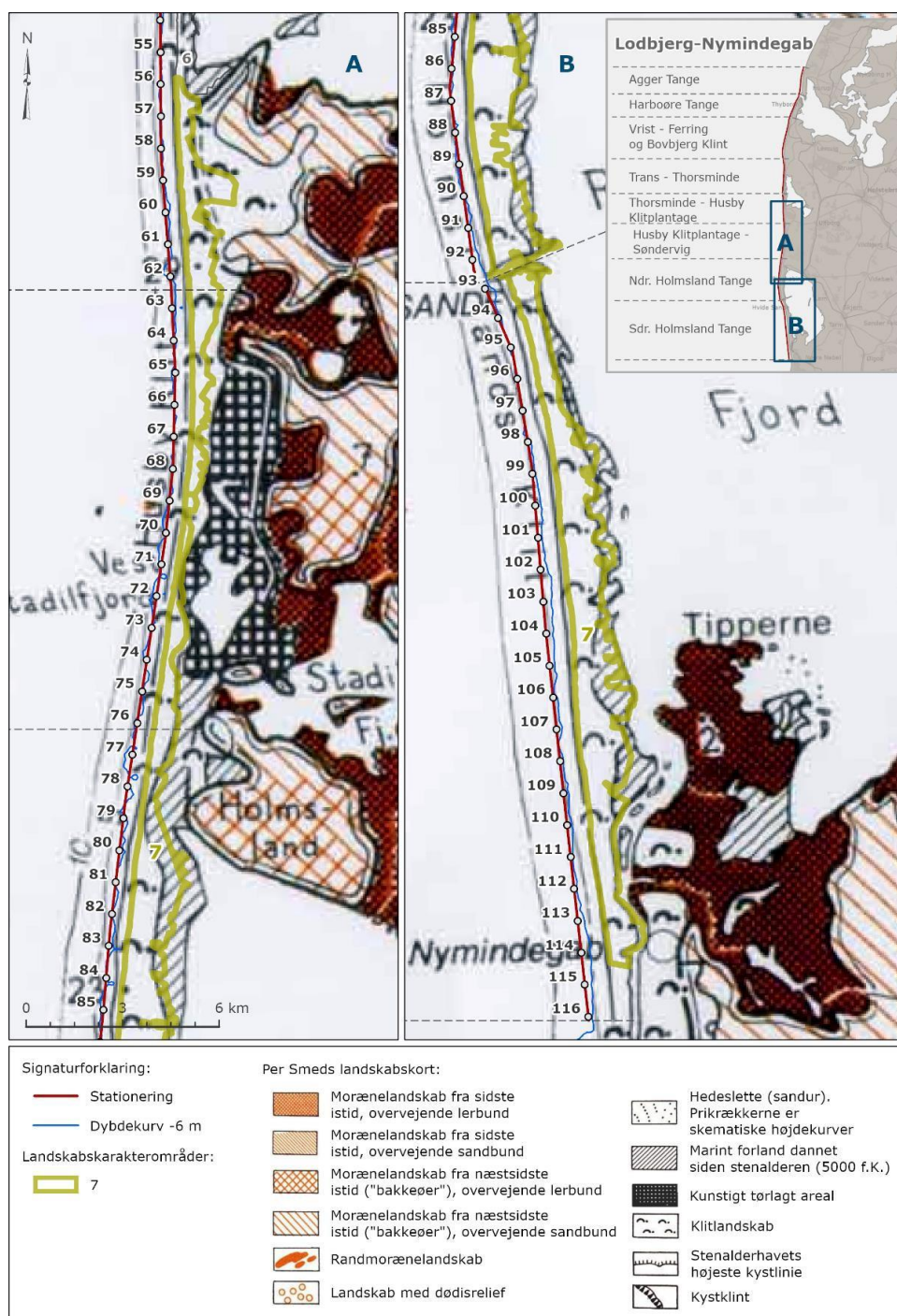
Tabel 9-1. Afgrænset karakterområde langs hovedstrækning Sdr. Holmsland Tange.

Stationering	Karakterområde
56,4 – 114,4	Karakterområde 7 – Sammenhængende klitlandskab mellem Husby Klit og Nyminddegab

Afgrænsning af karakterområdet fremgår af Figur 9-1 og Figur 9-2.

Figur 9-1. Afgrænsning af karakterområde 7 for et sammenhængende klitlandskab mellem Husby Klit og Nyminddegab.

Figur 9-2. Afgrænsning af karakterområde 7 på landskabskort med landskabsdannelser⁴.

I de følgende afsnit 9.1 til 9.3 beskrives grundlaget for den konkrete afgrænsning af karakterområdet, og afsnittene er systematisk opbygget i beskrivelsen af de undersøgte delelementer fra den anvendte kystlandskabskarakteranalyse. Beskrivelsen af karakterområdet opsummeres i afsnit 9.4.

9.1. Naturgeografisk grundlag

Det naturgeografiske grundlag for landskabet langs hovedstrækning Sdr. Holmsland Tange er for karakterområdet analyseret og beskrevet i Tabel 9-2. Karakterområdernes geomorfologi fremgår af Figur 9-2.

Tabel 9-2. Beskrivelse af naturgeografisk grundlag i karakterområde 7.

Stationering	Beskrivelse
56,4 – 114,4	Her henvises til den naturgeografiske beskrivelse af Karakterområde 7 i kapitel 6.1.

9.2. Kulturgeografisk grundlag

Det kulturgeografiske grundlag for karakterområde 7 er beskrevet i Tabel 9-3.

Tabel 9-3. Kulturgeografisk grundlag for karakterområde 7 mellem hovedstrækningens st. 56,4 – 114,4.

Kulturgeografi	Beskrivelse
Arealanvendelse	Her henvises til beskrivelsen af <i>Arealanvendelse</i> for karakterområde 7 i kapitel 6.2.
Bebyggelse	Her henvises til beskrivelsen af <i>Bebyggelse</i> for karakterområde 7 i kapitel 6.2.
Infrastruktur	Her henvises til beskrivelsen af <i>Infrastruktur</i> for karakterområde 7 i kapitel 6.2.
Kystbeskyttelse	Her henvises til beskrivelsen af <i>Kystbeskyttelse</i> for karakterområde 7 i kapitel 6.2.

9.3. Rumlig-visuelle forhold

Se beskrivelsen af de Rumlige og visuelle forhold for karakterområde 7 i kapitel 6.3.

9.4. Opsummerende beskrivelse af landskabskarakter

For opsummering af kystlandskabet langs hovedstrækning 6 henvises til den opsummerende beskrivelse af karakterområde 7 i kapitel 6.4.

10. Referencer

1. Miljøministeriet. *Vejledning om Landskabet i kommuneplanlægningen. Miljøministeriet*
https://naturstyrelsen.dk/media/197278/vejledningenilandskab_050707b1.pdf
(2007).
2. Natural England. *An Approach to Seascape Character Assessment, Natural England Commissioned Report NECR105*. (2012).
3. Stahlschmists, P. & Nellemanns, V. *Metoder til landskabsanalyse, Kortlægning af stedets karakter og potentiale*. (Forlaget Grønt Miljø, 2009).
4. Smed, P. Landskabskort over Danmark. *Bind 2* (1981).
5. Naturstyrelsen. Historie - Agger Tange og Flade Sø.
<https://naturstyrelsen.dk/naturoplevelser/naturguider/agger-tange-og-flade-soe/historie/>.
6. Leth, J. O. Nordsøen efter istiden - udforskningen af Jyske Rev. *Geologi* **03**, 12 (2003).
7. Thisted Kommune. *Baggrundsrapport for landskabsudpegninger I kommuneplan 2017-2029*.
<https://thisted.viewer.dkplan.niras.dk/media/824134/baggrundsrapport-for-landskabsudpegninger.pdf> (2018).
8. Miljøstyrelsen. Harboøre- og Agger Tange Reservatfolder - nr. 56.
<https://mst.dk/service/publikationer/publikationsarkiv/2009/mar/harboere-og-agger-tange/> (2009).
9. Naturstyrelsen. Agger Tange og Fjordholmene. <https://naturstyrelsen.dk/drift-og-pleje/driftsplanlaegning/thy/omraadeplaner/agger-tange-og-fjordholmene/>.
10. Lystfiskeri i Flade Sø - Nationalpark Thy.
<https://www.visitnordvestkysten.dk/nordvestkysten/planlaeg-din-tur/lystfiskeri-i-flade-soe-nationalpark-thy-gdk601420>.
11. Naturstyrelsen. Flade Sø vådområdeprojekt.
<https://naturstyrelsen.dk/naturbeskyttelse/naturprojekter/flade-soe/>.
12. Naturstyrelsen. Agger Tange og Fjordholmene. <https://naturstyrelsen.dk/drift-og-pleje/driftsplanlaegning/thy/omraadeplaner/agger-tange-og-fjordholmene/>.
13. Visit Agger. De Sorte Huse .
14. Jensen, E. & Serritslev, L. Agger. *Den store danske*
<https://denstoredanske.lex.dk/Agger> (2016).
15. Riis, N. *Nationalpark Thy: Landskabshistorisk GIS-analyse. Natur Rådgivningen*
www.naturogvand.dk (2017).
16. Kystdirektoratet. *Vestkysten 2020 – Statusrapport*. (2020).
17. Kystdirektoratet. Kystdirektoratet. *Kystdirektoratet* <https://kyst.dk/> (2023).
18. Kystdirektoratet. Luftfoto fra Hunderup. Preprint at (2018).
19. Kystdirektoratet. Luftfoto fra Hunderup. Preprint at (2018).
20. Naturstyrelsen. Harboøre Tange.
<https://naturstyrelsen.dk/naturbeskyttelse/naturprojekter/engfugle/harboere-tange/>.
21. Pedersen, M. Cheminova, Bladan er duften af barndomsminde. *1001 fortællinger om Danmark* http://www.kulturarv.dk/1001fortaellinger/da_DK/cheminova (2009).
22. Thisted Amtsavis. Thyborøn By. (1930).
23. TrapDanmark. Harbør Sogn. *TrapDanmark* <https://trap5.lex.dk/soegn/harboer-ogn-vandfuld-herred/#>.
24. Naturstyrelsen. Historie - Harboøre Tange.
<https://naturstyrelsen.dk/naturoplevelser/naturguider/harboere-tange/historie/>.
25. Naturrum Thyborøn. Havnen, sikkerhedsdæmning og afvanding.
<http://www.naturrumthyboroen.dk/kystsikring.htm>.

26. Naturrum Thyborøn. Kystbeskyttelse.
<http://www.naturrumthyboroen.dk/kystbeskyttelse.htm>.
27. Kystdirektoratet. *Luftfoto fra Hunderup, Aggertange set fra nord mod syd* . (2018).
28. GeoparkVestjylland. 1. Bovbjerg Profilet.
<https://www.geoparkvestjylland.dk/geopark/geosites/bovbjerg-profilet>.
29. Bovbjerg Fyr. Bovbjerg Klint. <https://bovbjergfyr.dk/guidede-ture/stranden-klinten-hoefderne/bovbjerg-klint>.
30. Kystdirektoratet. Kystbeskyttelse ved Ferring Sø og Vejlbj Klit.
<http://omkystdirektoratet.kyst.dk/pages/webseite.asp?articleGuid=61785> (2011).
31. Kulturstyrelsen. 1001 fortællinger – Bovbjerg Fyr.
http://www.kulturarv.dk/1001fortaellinger/da_DK/bovbjerg-fyr.
32. TrapDanmark. Ferring Sogn. https://trap5.lex.dk/soegn/ferring-soegn-vandfuld-herred/#v_22_p_0241.
33. TrapDanmark. Sønder Nisum sogn. https://trap5.lex.dk/soegn/soender-nisum-soegn-ulfborg-herred/#v_22_p_0405.
34. Kystdirektoratet. Luftfoto fra Hunderup, 29. august 2008, Bovbjerg Klint. Preprint at (2008).
35. Kystdirektoratet. Luftfoto fra Hunderup, 19. juni 2007, Thorsminde. Preprint at (2007).
36. Kystdirektoratet. Luftfoto fra Hunderup, 19. juni 2007, Ndr. Thorsminde Tange.
37. GEUS. Danmarks Digitale Jordartskort 1:25000, version 4. Preprint at (2015).
38. Schou, N. *et al.* KYSTLANDSKABET UDPEGNING AF DANMARKS NATIONALE INTERESSEOMRÅDER. *Miljøministeriet Skov- og Naturstyrelsen* (2004).
39. Skov- og Naturstyrelsen. Kystlandskabet - Udpegning af Danmarks Nationale Interesseeområder indenfor Geologi, geomorfologi og kystdynamik - Indholdsfortegnelse. *Skov- og Naturstyrelsen*
<https://www2.skovognatur.dk/udgivelser/2004/87-7279-508-5/html/indhold.htm> (2004).
40. Anthony, D. B. & Møller, I. The Geological Architecture and Development of the Holmsland Barrier and Ringkøbing Fjord Area, Danish North Sea Coast. *Geografisk Tidsskrift* **102**, (2002).
41. TrapDanmark. Holmsland Klit sogn. https://trap5.lex.dk/soegn/holmsland-klit-soegn-hind-herred/#v_22_p_0488.
42. Erhvervsstyrelsen. Plandata, Baggrundskort, Høje målebordsblade 1842-1899.
<https://kort.plandata.dk/spatialmap?>
43. TrapDanmark. Nysogn sogn. https://trap5.lex.dk/soegn/nysogn-soegn-hind-herred/#v_22_p_0480.
44. Kystdirektoratet. Luftfoto fra Hunderup, 29. august 2008, Hovvig.
45. Kystdirektoratet. Luftfoto fra Hunderup, Harboøre Tange set fra nord mod syd. Preprint at (2018).
46. Kystdirektoratet. Hunderup Luftfoto, 29. august 2008, Vejby Klit. Preprint at (2008).
47. Kystdirektoratet. Hunderup Luftfoto, 29. august 2008, Ferring Sø. Preprint at (2008).
48. Kystdirektoratet. Luftfoto fra Hunderup, 19. juni 2007, Trans Kirke. Preprint at (2007).
49. Erhvervsstyrelsen. Plandata, Baggrundskort, Topografiske kort.
<https://kort.plandata.dk/spatialmap?>
50. Kystdirektoratet. Luftfoto fra Hunderup, 28. august 2008, Nymindesgab.
51. Kystdirektoratet. Luftfoto fra Hunderup, 28. august 2008, Tingodden.